

6.820

A SÁROSPATAKI TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET

ÉVKÖNYVE

1959—1965

Sárospatak, 1965

6-76 020

A SÁROSPATAKI TANÍTÓKÉPZŐ
INTÉZET

ÉVKÖNYVE

1959—1965

Szerkesztette :

a szerkesztő bizottság

A Napykönyvtárunk
halála, tisztelete gédül:
Sárospatak, 2000. május 20-án

Köcsögör József

Sárospatak, 1965

A szerkesztő bizottság tagjai:

Komáromy Béla
Ködöböcz József
Mátray László
Szeléni Gábor

1162. / 2000.

Kiadásért felel: Komáromy Béla int. igazgató, Sárospatak.

Borsod megyei Nyomdaipari Vállalat 3. sz. telepe Sárospatak
1965. 1141. 3 B/5 ív 700 példány
Felelős vezető: Magossányi Sándor

A FELSŐFOKÚ TANÍTÓKÉPZÉS KIALAKULÁSA

Már a múlt század közepén sürgetett követelményként jelentkezett a tanítóképzésnek felsőfokon, sőt egyetemi fakultáson történő megvalósítása. A tanítóképzés reformtörekvései megoldásának társadalmi feltételei azonban hiányoztak a kapitalizmusban és az imperializmus korszakában, bár az ország gondolkodóbb és haladóbb rétegei magukban hordozták a magasabb szintű tanítóképzés vágyát, és a második világháború előtt már történtek is próbálkozások a megvalósítására.

Csak az 1945 utáni években elkövetkezett gazdasági-társadalmi-forradalmi átalakulások tették lehetővé, de ekkor már surgették is, a reformtörekvések valora váltását. A városainkban, de különösen falvainkban vegyemenő hatalmas strukturális és tartalmi fejlődés hovatovább halaszthatatlanná tette a tanítóképzés felsőfokon való végzését, hisz az általános műveltség emelkedése a tanítótól magasabb szintű pedagógiai és általánosabb kultúráltságot követelt.

A tanítóképzés felsőfokúvá tételének munkálatai 1955-ben indultak meg. A Művelődésügyi Minisztérium Tanító- és Ovónőképző Osztálya, *Bizó Gyula* osztályvezetővel az élen, mindenekelőtt feltárta a középfokú tanítóképzés helyzetét, felkutatta és tanulmányozta a tanítóképzés reformtörekvéseinek dokumentumait, megvizsgálta a külföldi tanítóképzés munkáját, és végül társadalmunk igényeinek figyelembevételére alapján meghatározta a korszerű tanítóképzés célját és feladatait. A tartalmi kérdések tisztázása után látott napvilágot a Népköztársaság Elnöki Tanácsának a tanítóképzés reformját rögzítő és életbe lépését dokumentáló törvényerejű rendelete 1958-ban, amely most már kötelező erővel indította el a felsőfokú tanítóképzés munkáját.

Ez az Evkönyv az irodalomban és a tudományos világban szokásos beszámoló jellegtől eltérően, terjedelmének korlátai miatt nem törekedhet tanítóképző intézetünk működésének teljes, még talán részletesebb bemutatására sem, csupán néhány jellegzetes vonással a főbb kérdések felvázolására igyekszik. Célja tehát nem a tudományos jellegű beszámolás, hanem olyan mértékben való tájékoztatás, amennyi intézetünk működése lényeges vonásainak megismeréséhez elegendő. Nem tartalmazhat tehát pedagógiai tanulmányokat, mégis meg szeretné mutatni azokat a politikai-társadalmi, nevelési és gyakorlati problémákat, amelyeknek megoldásán intézetünk megalakulása óta fáradozott.

A felsőfokú tanítóképzés mai formájának kialakítását tehát társadalmi szükségszerűség követelte meg. Csak röviden vázoljuk ennek a szükségszerűségnek tényezőit. A középfokú tanítóképzés nem maradhatott meg, minthogy az 1945 után az egészében annyira megváltozott iskolai rendszerünkben a középfokú tanítóképzők nem nyújthattak megfelelő általános- és szakismereteket. A négyéves tanulmányi idő alatt a tantárgyak sokasága, szétszórtsága mellett nem jutott elegendő idő a gyakorlati képzésre, a tanítójelöltek fiatal kora pedig kétségessé tette a hivatástudat elmélyítésének és megszilárdításának sikerét. De döntően a magyar társadalom strukturális fejlődéséből eredő magasabb művelődési igény, a szakemberek iránt támasztott követelmények foka és népi demokráciánk művelődési távlata, valamint a neveléstudomány általános, világ-

szerte megmutatkozó fejlődése, változásai hatottak a tanítóképzésnek felsőfokon, a középiskolai érettségi vizsgálatokon túl történő megvalósítására.

A középfokú tanítóképzés megszüntetése mellett szól az a fejlődés-lélektani és pedagógiai tétel is, amely szerint a 14 éves fiataktól nem várható el a határozott pályaválasztásra való képesség. A 18. életévben, amikor már fejlettebb a világszemlélet, az önismeret is megszilárdul, a középiskolában szerzett általános műveltség birtokában tudatosabban és tartósabb irányultsággal történhet meg az élethivatás megválasztása.

Az elvi álláspont és a tanítóképzés iskolarendszerünkben elfoglalt helyének kialakítása után a Művelődésügyi Minisztérium megszabta a tanítóképzés célját és feladatait. Ebben nagy segítséget kapott az Országos Tanácsadó Bizottságtól, amelynek javaslata alapján a reform-munkálatok közepette a tanítóképzés feladatát így fogalmazta meg: „A Tanítóképző Intézet feladata az általános iskola I—IV. osztálya számára művelt, hivatásukat értő és szerető kommunista világnézetű és erkölcsű tanítók képzése”.

A tanítóképzés céljának és feladatainak meghatározása és a szakképzés jellegének a megállapítása után kerülhetett sor azon tárgyak kijelölésére, amelyeket a hároméves képzés folyamán oktatnunk kell.

Mindenekelőtt olyan tárgyak tanítására kellett gondolni, amelyek marxista világnézetre nevelnek, azután pedig az általános pedagógiai kultúrát nyújtó ismeretekre, és az általános iskola alsó tagozatában tanított tárgyak módszertanára. Nagy gondosság igényével lépett fel a gyakorlati képzés feladata is.

Igy alakult ki az iskolai életet a társadalommal egybekapcsoló ismeretanyagok hozzáadásával a tanítóképző intézetek óraterve. Az egyes tárgyakat részben egy-egy évfolyam együttesen hallgatta, részben csoportos oktatási formát alkalmaztunk. Az óraterv tehát így alakult:

Tantárgy	Összes óraszám	A félévek lezárása								
		I 16 hét	II. 16 hét	III. 16 hét	IV. 16 hét	V-VI. 16 hét	Szigorlat	Kollokvium	Gyak. jegy	Aláírás
Marxizmus-leninizmus	240	3	3	3	3	3	—	I-IV.	—	V-VI.
Orosz nyelv	128	2	2	2	2	—	—	IV.	I-III	—
Ált. gyerm. és nev. lélektan	96	4	2	—	—	—	II.	I	—	—
Logika	32	2	—	—	—	—	—	I.	—	—
Ped. ált. alapjai, neveléselmélet	64	—	2	2	—	—	III.	II.	—	—
Didaktika	64	—	4	—	—	—	—	II.	—	—
Nevelés-történet	96	—	—	—	3	3	—	IV.	—	V-VI

Tantárgy	Összes óra-szám	I 16 hét	II. 16 hét	III. 16 hét	IV. 16 hét	V-VI. 16 hét	A félévek lezárása			
							Szigor-lat	Kollokvium	Gyak-jegy	Alá-írás
Népművelési ism.	96	—	—	2	2	2	—	III-IV	V-VI.	—
Anyanyelvi ismeretek	64	2	2	—	—	—	—	II.	—	—
Gyermek- és ifjúsági irod.	64	2	2	—	—	—	—	I-II.	—	—
Művelődés-történet	64	—	—	—	—	4	—	V-VI.	—	—
Ifjúsági irodalom	16	—	—	1	—	—	—	III.	—	—
Napközi otthon vezetésének módszert.	16	—	—	—	—	1	—	—	V-VI.	—
Iskola-szervezetten	16	—	—	—	1	—	—	—	IV	—
Gyógypedagógiai alapisz.	16	—	—	—	—	1	—	—	—	V-VI.
Iskola- és népcégszöveten	32	—	—	—	—	2	—	—	V-VI.	—
Gyakorlati képzés	288	—	—	3	9	6	—	—	IV-VI.	III.
Az anyanyelv tanításának módszere	112	—	2	3	2	—	—	IV.	—	II-III
A számtan tanításának módszere	64	—	2	2	—	—	—	III	—	II.
Lakóhelyism. és földrajzat. módszere	40	—	1	2	—	—	—	III.	—	II
Mezőg. ism. és gyak. és term. tud. kísérletek	96	2	—	2	2	—	—	IV.	I-III.	—
Ének és tanításának módszertana	192	3	3	2	2	2	—	V-VI.	I-IV.	—
Rajz és tanításának módszertana	208	4	3	2	2	2	—	V-VI.	I-IV.	—
Kézimunka és tanításának módszertana, műhelygyak.	96	2	2	—	—	2	—	—	I-II. V-VI.	—
Testnevelés és tanításának módszertana	224	3	3	3	3	2	—	V-VI.	I-IV.	—
Zene		hetenként kétszer 15 perc hallgatónként					—	—	I-IV.	—
		26	33	29	31	30				

Fakultatív tárgyak: népművelési szakkör (ism. terj, néprajzi és népiism., szavaló és színjátékos, báb-, tánc-, film-, könyvtári szakkör); idegen nyelv; speciálkollégiumok; karének, sportkörök.

A hallgatók a harmadik évben váltott rend szerint félévi szakmai gyakorlaton vettek részt valamelyik megyei általános iskolában. A sikeres szakmai gyakorlat után államvizsgát tettek.

Az élet és az iskola kapcsolatának szorosabbá tétele érdekében a hallgatók a második félév befejezése után a nyár folyamán kéthetes társadalmi munkát végeztek megyénk valamelyik ipari vagy mezőgazdasági üzemében, s közben szociográfiai kutatásokra is bőven akadt idejük. Tapasztalataikat írásban is rögzítették. Ezeket a megfigyeléseket megküldtük az illető üzemeknek.

Intézetünknek nagy gondja volt arra, hogy állandó és építő kapcsolatot létesítsen és tartson fenn megyénk társadalmával. Az volt a törekvésünk, hogy mint a megye egyetlen tanítóképző intézete, a nevelés és oktatás területén szakmai, valamint gyakorlati tekintetben példaképpül szolgáljon, szakmai vonatkozásban pedig segítségét adjon az alsótagozatos iskolai munkában. Nevelőink részt vettek a megyei pedagógus továbbképzésben mint előadók, intézeti napjainkra meghívtuk a környék alsótagozatos nevelőit és a megye tanulmányi felügyelőit, velük megbeszéléseket tartottunk. Bekapcsolódtunk a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat munkájába, ennek keretében nevelőink és hallgatóink számos előadást tartottak.

Korszerű tanítóképzésünk megalkotásának és kialakításának ideje már érintkezett az iskolareform éveinek munkálataival. Mint ismeretes, az iskolareform célja az ideológiai oktatás és nevelés eredményesebbé tétele, a szakmai képzés elmélyítése, valamint az iskolának az élethez való közelítése volt. Minthogy felsőfokú tanítóképzésünk rendszere és tartalmi minősége korszerűen alakult ki, így magán viselte a korszerűség jegyeit is, az iskolareform során főleg a kétségkívül meglévő hallgatói túlterhelés megszüntetését és az oktatási módszerek megjavítását tűztük ki megvalósítandó feladatunkul. Ennek alapján új jegyzetek készültek, csökkentettük az egyes tárgyak óraszámát, összevontunk néhány tantárgyat s fakultatívvá tettük a zeneoktatást, hogy ezzel is több időt biztosíthassunk a hallgatók önálló, otthoni művelődésének, általában a tanítói hivatásra való felkészülésének.

Az iskolareform jegyében megalkotott új óraterv tehát a következőképpen alakult át:

Tantárgy	F é l é v e k					Össz- óra- szám	Kol- lok- vium	Gyak. jegy	Alá- írás
	1	2	3	4	6				
	15	15	15	15	15				
Marxizmus- leninizmus	2/1	2/1	2/2	2/1	1/1	225	2,3 6	—	1,4
Logika	2/0	—	—	—	—	30	1	—	—
Lélektan	2/1	2/1	2/1	—	—	135	2,3	—	1
Oktatásmélelet	3/1	—	—	—	—	60	1	—	—
Nevelésmélelet	—	2/0	2/1	—	—	75	3	—	2
Neveléstörténet	—	—	—	—	2/1	45	6	—	—
Népművelés	—	—	—	1/0	0/2	45	—	—	4,6

Tantárgy	F é l é v e k					Össz- óra- szám	Kol- lok- vium	Gyak. jegy	Alá- írás
	1 15	2 15	3 15	4 15	6 15				
Anyanyelvi ismeretek módszertana	—	0/3	0/3	—	—	90	—	2,3	—
Számтан tanítás módszertana	—	0/2	0/2	—	—	60	—	2,3	—
Környezetismeret módszertana	—	0/3	—	—	—	45	—	2	—
Énektanítás módsz.	—	—	—	0/2	—	30	—	4	—
Rajz tanítás módsz.	—	—	—	0/2	—	30	—	4	—
Gyakorlati foglalkozás módszertana	—	—	0/2	—	—	30	—	3	—
Testnevelés módsz.	—	—	—	0/2	—	30	—	4	—
Tanítási gyakorlat	—	—	0/6	0/6	0/3	225	—	3,4 6	—
Anyanyelvi és irodalmi ismeretek	1/2	1/2	—	2/0	4/0	180	2,6	—	1,4 6
Orosz nyelv	0/2	0/2	0/2	0/2	—	120	—	1,2 3,4	—
Művészettörténet	—	—	—	—	2/0	30	—	—	6
Matematika	0/2	0/2	—	—	—	60	1	—	2
Földrajz	—	—	—	2/0	—	40	4	—	—
Mezőgazdaságtan	—	—	—	2/0	—	30	—	—	4
Anatómia-fiziológia	2/0	—	—	—	—	30	1	—	—
Gyakorlati foglalk	0/2	0/2	—	—	—	60	—	2	—
Ének-zene	0/3	0/3	0/2	0/3	0/3	210	—	2,6	1,3 4
Rajz	0/2	0/2	0/2	—	0/2	120	—	1,6	2,3
Testnevelés	0/2	0/2	0/2	—	0/2	120	—	—	1,2 3,6
Heti óraszám	30	32	31	27	23	2145			
Fakultatív tárgy	0/2	0/2	0/2	0/2	0/2	150		1,2 3,4 6	

A sokrétű és minden tekintetben felsőoktatási szinten működő tanítóképző intézeti munka a három esztendei tanulmányi időn belül félévekre szabott beosztásban valósul meg. A tanulmányi idő tehát 6 félévből áll. A szorgalmi idő az őszi félévekben szeptember 3-tól december 22-ig, a tavaszi félévekben február 1-től május 23-ig tart. A vizsgaidőszakot január 2-a és 25-e, illetve május 26-a és június 15-e között jelöli ki az intézet.

A félévet kollokviumi vagy gyakorlati jegy adásával fejezzük be, a harmadik év lezárása után a tanítójelöltek államvizsgát tesznek. Ennek anyaga eddig a marxizmus—leninizmus, a pedagógia, a módszertanok és a szakdolgozat benyújtása volt, a tanítóképzés reformjának életbe lépése után pedig a záródolgozat elkészítése és megvédése lesz.

Komáromy Béla

II.

ADALEKOK TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

Intézetünk oktató-nevelő munkáját „A tanítóképző és óvónőképző intézetek szervezeti és működési szabályzatá”-ban foglaltak és az időközben kapott rendelkezések szerint szerveztük meg.

Intézetünk munkáját később részletesen ismertetjük. E helyen csak azokra a fontosabb eseményekre mutatunk rá, amelyek az elmúlt évek során hatásosabbá tették, színezték munkánkat, s amelyek fejlődésünk velejárói, útjelzői is.

a) Rendszeresen megtartottuk azokat az *ünnepélyeket*, megemlékezéseket, amelyek hazánk felszabadulásával, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójával, a forradalmi hagyományok ápolásával, a tudat szocialista átformálásával, fejlesztésével kapcsolatosak. Ezen túlmenően sokrétűen igyekeztünk megünnepelni hazánk felszabadulásának 15. és 20. évfordulóját, s mindkét alkalommal a főünnepség mellett rendezvényeink hosszú sora szolgálta fejlődésünk tudatosítását. Ez ünnepélyeken előadónk *Csépányi Sándor*, a Megyei Tanács V. B. elnökhelyettese, továbbá a következő intézeti tanárok voltak: *Bartha István*, *Csuhai V. Imre*, *Debreczeni Zoltán*, *Farkas János*, *Komáromy Béla*, *E. Kovács Kálmán*, *Nagy József*, *dr. Zádor Tibor*.

b) A tanévet minden évben ünnepélyes keretek között nyitottuk meg. Az évnívító ünnepélyek beszédeit *Makoldi Mihálmé* Kossuth-díjas nevelő, az Országos Pedagógus Szakszervezet titkára (1959. szept. 9.), *Komáromy Béla* int. igazgató (1960. szept. 8., 1962. szept. 10., 1963. szept. 3.) és *Ködöböcz József* int. igazgatóhelyettes (1961. szept. 4., 1964. szept. 3.) mondta.

Végzett hallgatóinknak a diplomát ünnepélyes keretek között adtuk át. A diploma-átadások alkalmával ünnepi beszédet tartott *dr. Papp Lajos*, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács V. B. elnöke (1963. VII. 5.) és *Komáromy Béla* int. igazgató. (1964. VII. 14., 1965. VII. 7.)

c) A haladó hagyományok ápolása céljából, a nagy évfordulók alkalmával, ünnepi megemlékezéseket tartottunk. Az ünnepi beszédet az Apáczai-emlékünnepélyen (1959. dec. 18.) *dr. Bán Imre*, debreceni egyetemi tanár, a Kazinczy-ünnepélyen (1960. jún. 13.) *Komáromy Béla* int. igazgató, a Szabó Lőrinc és a Móricz Zsigmond emlékesteken (1961. nov. 18., 1962. nov. 29.) *dr. Kovács Kálmán* kandidátus, debreceni egyetemi docens, a Rousseau-ünnepélyen (1962. dec. 18.) *dr. Gutter József*, *Oláh Katalin* és *dr. Zádor Tibor* int. tanár, a Gárdonyi Géza emlékestén (1963. dec. 18.) *E. Kovács Kálmán* int. tanár, a Shakespeare-emlékestén (1964. május 7.) *Komáromy Béla* int. igazgató tartotta.

Két alkalommal tartottunk *Intézeti Napokat*. Ezek programját első alkalommal *dr. Tóth István*, a Megyei Tanács V. B. elnöke, második alkalommal pedig *Varga Gáborné*, a Megyei Tanács V. B. elnökhelyettese nyitotta meg. Az Intézeti Napok legfontosabb előadásai a következők voltak: 1961. május 29—31-én: 1. *Komáromy Béla* int. igazgató: Az életre való nevelés alapvető problémái, — 2. *Gutter József* int. vezetőtanár: A marxista—leninista esztétika tanítása a szép természetéről, — 3. *Dudás István* gyak. iskolai igazgató: A filmvetítés, a báb- és árnyjáték mint a szocialista nevelés és oktatás modern eszköze és módszere. — 1964. május 6—8-án: 1. *Dr. Gutter József*: Az ember sokoldalú fejlődésének néhány problémája Lukács György filozófiájában, — 2. *Csuhaj V. Imre* int. vezetőtanár: A polgárosodás tükröződése Arany János folyóirataiban, — 3. *Dr.*

Zádor Tibor int. vezetőtanár: A diósgyőri-miskolci munkások művelődési törekvései, — 4. E. Kovács Kálmán int. tanár: A mai magyar dráma, — 5. Dr. Bakos József tanszékvezető főiskolai tanár (Eger): Erdélyi János sárospataki öröksége, — 6. Dr. Berencz János tanszékvezető főiskolai docens (Eger): Erdélyi János pedagógiai gondolatai. — 7. Dr. Gutter József: Erdélyi János filozófiai nézetei, — 8. Kődöböcz József int. igazgatóhelyettes: A területi szakmai gyakorlat, különös tekintettel a gyakorlatvezetők feladataira. — Az Intézeti Napokon az alsó tagozat különböző osztályaiban bemutató tanításokat s elemzéseket tartottunk, melyeken a testvérintézetek küldöttein kívül nagy számban vettek részt alsótagozati nevelők. alsótagozati járási felügyelők is. Ugyanakkor mindkét alkalommal Debreczeni Zoltán int. tanár rendezésében rajzpedagógiai kiállításra is sor került. Az Intézeti Napok lehetőséget adtak ahhoz is, hogy képzőművészeti kiállítás keretében az első alkalommal Debreczeni Zoltán és Nagy Dezső int. tanárok, a második alkalommal pedig Debreczeni Zoltán int. tanár alkotásait is bemutassuk. Sort kerítettünk arra is, hogy a második Intézeti Napok alkalmával összevívítsuk és kiállítsuk intézetünk nevelőinek tanulmányait, megjelent publikációit. 1965 áprilisában Debreczeni Zoltán int. tanár és képzőművészeti szakköre alkotásaiból rendeztünk kiállítást.

Ezen túlmenően nevelőink intézetünk rendezvényein más alkalommal is tartottak előadásokat. Közülük csak a jelen tanévben tartottakat említjük meg: 1. Dr. Gutter József: Elidegenülés és visszahumanizálódás, — 2. Berecz József: A könyv és könyvtár szerepe a pedagógus gyakorlatában, — 3. Farkas János: Mozaikok Sárospatak felszabadulás utáni fejlődéséből (ehhez szervesen kapcsolódott Kükemezei József, községi tanács vb. titkár „Sárospatak mai problémái és fejlődése” c. előadása), — 4. Bartha István: Megvénk termelészövetkezeti mozgalmának kezdetei, — 5. Kállai István és Oláh Katalin: Megyénk közoktatásának fejlődése a felszabadulástól, — 6. Székely Istvánné: Kölcsey emlékezete.

Hallgatóink közreműködésével félévenként zenei esteket rendeztünk, s ezenkívül egy alkalommal a zenei szakcsoport nevelői együtt adtak hangversenyt (1964. május 14.), egy alkalommal pedig Bolvári Zoltán int. tanár zongora-estjén vettünk részt (1965. márc. 12.).

d) Intézetünk I. éves hallgatói nevelők vezetésével az alábbi helyeken vettek részt területi társadalmi gyakorlaton:

1960. júl. 4—16.: DIMÁVAG (dr. Baló József), ÉMÁSZ (Kertész Irén), Lenin Kohászati Művek (Zétényi Elek), Borsod megyei Szénbányászati Tröszt Percesi Tanbánya (Fráter József), Tiszapalkonyai Hőerőmű (Szerencsi Sándor).

1961. júl. 3—15.: Miskolci Pamutfonó Vállalat (Kertész Irén), Tiszapalkonyai Hőerőmű (Oláh Katalin), Tokaj-Hegyaljai Állami Gazdaság Tarcali Üzemegysége (Nagy József, Téglás Olga).

1963. júl. 1—14.: Játék- és Fatömegcikk Ktsz. Miskolc (Szerencsi Sándorné), Tiszapalkonyai Hőerőmű, (Oláh Katalin), Tokaj-Hegyaljai Állami Gazdaság Tarcali Üzemegysége (L. Nagy Ilona, Nagy József).

e) Hallgatóink minden évben egy alkalommal Sipos György int. tanár vezetésével a Három-Hutába vagy a hegyközi Kőkapuhoz kétnapos, Zétényi Elek és dr. Zádor Tibor vezetésével pedig Budapestre háromnapos kirándulást rendeztek. Ezekon kívül országjáró kirándulás keretében dr. Zádor Tibor vezetésével megtekintették a Dunántúlt (1962., 1963., 1964.),

Nagy József vezetésével pedig az Alföld nevezetességeit (1964.). Hallgatóink külföldre is eljutottak: 1961-ben és 1965-ben dr. Zádor Tibor vezetésével lengyelországi csereutazáson vettek részt, 1964 februárjában pedig E. Kovács Kálmán vezetésével 6 hallgató a bautzeni Tanítóképző Intézetbe látogatott.

A pedagógiai, marxizmus—Leninizmus szakcsoportok és a népművelési szakköri vezetők irányításával hallgatóink a falusi oktató-nevelő munka megismerése céljából a következő községekbe mentek falukiszállásra: Tiszakarád (1961.), Kenézlő (1962.), Tolcsva (1963.), Erdőbénye (1964.), Mád (1965.).

f) Intézetünkben a debreceni, iászbereényi és nyíregyházi tanítóképző intézetek illetékes nevelőinek részvételével az alábbi tapasztalatcsere megbeszélések voltak: ének-zene (1960. márc. 22.), anyanyelv és anyanyelvi módszertan (1961. dec. 7.), marxizmus—Leninizmus (1962. márc. 7.).

g) Négy alkalommal tartottunk megbeszélést a gyakorlatféléves hallgatók gyakorlatvezetői számára, s minden alkalommal Ködöböcz József igazgatóhelyettes elemezte az elmúlt időszak munkáit, tapasztalatait s felülte meg a fejlődés legfontosabb feladatait. Gyakorlatféléves hallgatóink számára félévenként tartottunk hasonló céllal konferenciákat.

h) Az elmúlt évek során sok hazai és külföldi vendéget fogadtunk. Megtisztelte intézetünket látogatásával Kállai Gyula, a Politikai Bizottság tagja, miniszterelnök, Cseterki Lajos, az MSZMP KB-ának titkára, Prieszol József és dr. Bodnár Ferenc, az MSZMP Megyei Bizottságának első titkárai, Kukucska János, Dojcsák János, Deme László, az MSZMP Megyei Bizottságának titkárai, Lukács János és Madarász György, az MSZMP Megyei Bizottságának munkatársa, Molnár János miniszterhelyettes, dr. Meisel János, a Művelődésügyi Minisztérium Felsőoktatási Főosztályának vezetője, Bizó Gyula és Koczka János, a Tanító- és Óvónőképző Intézeti Osztály vezetői, továbbá dr. Tóth István, dr. Papp Lajos, a Megyei Tanács V. B. elnökei, Csépanyi Sándor és Varga Gáborné elnökhelyettesek, dr. Hetényi György, a Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztályának vezetője és még sokan mások. Íróink közül meglátogatták intézetünket és hallgatóinknak előadást tartottak: Darvas József, Illés Béla, Féja Géza, Mezei András, Tamási Áron, Veres Péter, Weöres Sándor. — Külföldi vendégeink közül az alábbiak nevét említjük: N. Kovaljov, a leningrádi egyetem pszichológiai professzora, William Mc. Cullough, Észak-Irország Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja, John Nolan, az Ir Munkásliga főtitkára, Juraj Popov, a cseh oktatásügyi minisztérium osztályvezetője, Fred Nehmer, az NDK oktatási minisztérium főelőadója és dr. Jerzy Szluzinski varsói, s dr. Henrik Smarzyński krakkói egyetemi tanár, Maria Popescu bukaresti tanítóképző intézeti igazgató.

Ködöböcz József

III.

AZ INTÉZET SZERVEZETE

A Tanítóképző Intézet a művelődésügyi miniszter felügyelete és irányítása alatt álló felsőfokú intézmény. A közvetlen felügyeletet a Művelődésügyi Minisztérium Tanító- és Óvónőképző Intézeti Osztálya gyakorolja. A szakosztály egyik tagja instruktori minőségben segíti és ellenőrzi az intézet oktató-nevelő munkáját. Instruktoraink: 1959—1963.: dr. Ungváry Gyula. 1963-tól Simó Gyuláné.

A Tanítóképző Intézethez a tanítóképző, gyakorló általános iskola, kollégiumok, könyvtár és a gazdasági kert tartoznak.

1. AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA

Igazgató: Komáromy Béla, int. tanár.

Igazgatóhelyettes: Kődöböcz József, int. tanár.

2. AZ INTÉZETI TANÁCS

Elnök: Komáromy Béla, a Tanítóképző Intézet igazgatója.

Tagjai:

1. Kődöböcz József int. igazgatóhelyettes, a gyakorlati képzési szakcsoport vezetője
2. Csuhaj V. Imre int. tanár, a nyelvi és irodalmi szakcsoport vezetője
3. Dr. Gutter József int. tanár, a marxizmus—leninizmus szakcsoport vezetője
4. Szeléndi Gábor int. tanár, a pedagógiai szakcsoport vezetője
5. Tóth Károly int. tanár, az ének-rajz szakcsoport vezetője
6. Dr. Zádor Tibor int. tanár, a természettudományi szakcsoport vezetője
7. Dudás István gyakorlóiskolai igazgató
8. Dér Gusztáv gazdasági igazgató
9. F. Kovács Kálmán int. tanár, az intézet pártszervezetének titkára
10. Kállai István int. tanár, az intézeti szakszervezet titkára
11. Oláh Katalin int. tanár, a KISZ képviselője.

Az Intézeti Tanács tanácsadó testület, mely véleményt nyilvánít és javaslatokat tesz az igazgatónak elvi és gyakorlati oktatási, nevelési, tudományos, személyzeti és gazdálkodási kérdésekben egyaránt. Az évenként visszatérő munkatervi, káderfelesztési, munkaelemzési feladatok mellett Intézeti Tanácsunk az elmúlt években az alábbi fontosabb kérdésekkel foglalkozott: kollégiumi nevelőmunkánk helyzete, hatékonysága; a városi társadalmi gyakorlatok problémái; a szakcsoportok munkájának tartalmi és szervezeti kérdései; bizottságok felmérése alapján a különböző szakcsoportok munkájának elemzése stb.; a tanítóképző intézeti tananyag és módszerek korszerűsítésének problémái; a területi szakmai gyakorlatok hatékonysága, feladatai; a hallgatók tanulmányi, munkafegyelmező kérdései; intézetünk szerepe a társadalmi feladatok megoldásában; eszmei-politikai nevelésünk hatékonysága; a tanulócsoporthoz tartozó hallgatóink világnézeti-politikai fejlődésének kérdései; a gyakorló iskola nevelőmunkája; intézetünk gazdasági életének problémái; a könyvtár fejlődése.

3. AZ INTÉZET TANÁRAI

Sor- sz	N é v	Szakképesítés	Munkaviszonyának kezdete		Megjegyzés
			máshol	ennél az intézetnél	
1.	Dr. Baló József	pedagógia-filozófia szakos tanítóképző int. tanár, magyar-történelem ének szakos polg. iskolai tanár	1949	1959. VII. 1.	Eltávozott: 1963. II. 13.
2.	Bartha István	történelem és tudományos szocializmus szakos középiskolai tanár	1952	1960. IX. 1.	
3.	Bolvári Zoltán	ének szakos középiskolai és zene szakos tanítóképző intézeti tanár	1935	1959. VII. 1.	
4.	Csuhaj Varjú Imre	magyar-történelem szakos középiskolai tanár	1949	1959 VII. 1.	
5.	Debreczeni Zoltán	rajz szakos középiskolai tanár	1945	1959 VII. 1.	
6.	Domokos Lajosné	zenekonzervatóriumot végzett	1951	1960. VII. 1.	
7.	Dr. Egey Antal	biológia-kémia szakos középiskolai tanár	1927	1959. VII. 1.	Eltávozott: 1960. VI. 30.
8.	Farkas János	politikai gazdaságtan szakos középisk. tanár	1954	1961. VII. 15.	
9.	Fráter József	ált. iskolai ének szakos tanár	1939	1959. VII. 1.	
10.	Dr. Gutter József	filozófia szakos középiskolai tanár	1949	1960. VII. 1.	
11.	Kállai István	pedagógia-filozófia szakos tanítóképző int. tanár, magyar-történelem-német szakos polg. isk. tanár	1943	1964. II. 1.	
12.	Komáromy Béla	magyar-német szakos középiskolai tanár, orosz szaktanító	1933	1959 I. 1.	
13.	E. Kovács Kálmán	magyar-francia szakos középiskolai tanár	1931	1962. X. 1.	
14.	Ködöböcz József	pedagógia-filozófia szakos tanítóképző int. tanár, magyar-történelem-kézimunka szakos polg. isk. tanár	1935	1959. I. 1.	

Sor- sz.	N é v	Szakképesítés	Munkaviszonyának kezdete		Megjegyzés
			máshol	ennél az intézetnél	
15.	Mátray László	magyar-német-olasz szakos középiskolai tanár, orosz szakos ált isk tanár	1945.	1959. VII. 1.	
16.	Nagy Dezső	rajz-művészettörténet-ábrázoló geometria szakos középiskolai tanár	1947	1959. VII. 1.	
17.	Nagy József	mezőgazdaságtan szakos tanár, mezőgazd. mérnök	1942.	1960. VII. 16.	
18	Oláh Katalin	pedagógia szakos középiskolai tanár	1957.	1960. IX. 1.	
19.	Sipos György	testnevelés szakos középiskolai tanár	1947.	1959 VII. 1.	
20.	Szeléndi Gábor	pedagógia-magyar szakos középiskolai tanár	1955.	1960 VII. 1.	
21.	Szentirmai Lászlóné	földrajz-biológia-mezőgazdaságtan szakos polg. iskolai tanár	1939.	1963. XI. 16	
22.	Szerencsi Sándor	matematika szakos középisk. tanár, mennyiség-tan-természettan kézimunka szakos polg. isk. tanár	1940.	1959. VII. 1.	
23.	Szerencsi Sándorné	mennyiség-tan-természettan-ének szakos polg. isk. tanár	1942.	1961. VII. 15.	
24.	Székely Istvánné	pedagógia-filozófia szakos tanítóképző int. tanár, történelem szakos középiskolai tanár, magyar-történelem-ének sz. polg. isk. tanár	1946.	1963. II. 1.	
25.	Tóth Károly	ének szakos középiskolai tanár, zeneszakos tanítóképző intézeti tanár	1936	1959. VII. 1.	
26.	Dr. Zádor Tibor	történelem-földrajz szakos középiskolai tanár	1934.	1960. IX. 16	
27.	Zétényi Elek	pedagógia-pszichológia szakos középisk. tanár	1941.	1959 VII. 1.	Eltávozott: 1962. IV. 15.

Átmenetileg tanítottak még;

1. Mike János műszaki egyetemi tanársegéd	1960—61
2. Szokoli László „ „ adjunktus	1959—60
3. Dr. Vinnai András „ „ adjunktus	1960—61

4. INTÉZETI SZAKCSOPORTOK

a) Marxizmus—leninizmus szakcsoport

Tagjai:

Dr. Gutter József int. vezetőtanár

Bartha István int. tanár

Farkas János int. tanár

A szakcsoport 1961 szeptemberében alakult meg.

A szakcsoport feladatai: az intézeti hallgatók marxista—leninista világszemléletének tudományos megalapozása; szocialista gondolkodású és magatartású tanítók nevelése, akik a politikai és világnézeti meggyőződésük alapján önzetlenül vállalják a szocializmus építésének aktív szolgálatát. A marxizmus—leninizmus oktatása a dialektikus materialista gondolkodásmód kifejlesztésével nemcsak a hallgatók világnézeti fejlődését szolgálja, hanem jelentősen hozzájárul a magas színvonalú tanítóképzés biztosításához, a növendékek szakmai ismereteinek elméleti megalapozásához.

Hallgatóink előadásokon, a kötelező szakirodalom egyéni tanulmányozása, konzultációk révén és szemináriumokon sajátítják el a marxizmus—leninizmus alapjait. Az előadásokon és a szemináriumi foglalkozásokon a filozófiai és a politikai általánosítás körébe kerülnek a szocialista építés, a hazai és a nemzetközi kommunista mozgalom konkrét eredményei is. Különös figyelmet fordítanak arra, hogy megmutassák a marxista ideológia és a tanítóképző intézetben tanított szaktárgyak közötti elméleti és módszertani összefüggéseket, valamint az ideológiából adódó pedagógiai tanulságokat.

Ezek alapján hallgatóink megismerik és elsajátítják az objektív valóság általános mozgástörvényeit és a társadalom kommunizmushoz vezető útjának törvényszerűségeit; jártasságra tesznek szert a marxizmus—leninizmus tételeinek helyes alkalmazásában és a társadalmunk, valamint a nemzetközi politikai élet bonyolult jelenségeiben való eligazodásban.

A szakcsoport a szocialista tudatformálás keretében az oktatási anyag programján kívül is nagy gondot fordít a hallgatók ateista nevelésére. Ennek érdekében a II. évfolyamon féléves vallástörténeti speciálkollégiumot szervez, amelyben a növendékek közelebbről megismerik a vallás keletkezésének útját, tételeinek belső ellentmondásait és tudománytalanságát, a vallás elleni harc szükségességeit és módszereit. A világnézeti, ateista nevelést szolgálják a szakcsoport által kiírt szakdolgozati témák is.

A marxizmus—leninizmus oktatói nemcsak a világnézeti ismeretek közvetítésével segítik a tanítóképzést, hanem a különböző intézeti rendezvényeken tartott előadásaikkal is, amelyek kiterjednek az aktuális politikai, tudománytörténeti, esztétikai stb. kérdésekre és ezzel kiegészítik, illetve elmélyítik a hallgatók általános műveltségét.

A marxizmus—leninizmus szakcsoport az intézetben folyó szocialista tudatformálás, világnézeti-politikai nevelőmunka legfontosabb bázisa. Ezért a világnézeti hatóerejét nemcsak a növendékek, hanem az intézeti nevelők felé is ki kell terjesztenie. E cél érdekében a szakcsoport oktatói és intézeti nevelők részére az elmúlt években megszervezték a Marxizmus—leninizmus alapjai c. tankönyv feldolgozását. Előadásaikkal, értekezleteken való felszólalásokkal, egyéni beszélgetésekkel elősegítik pártunk irányvonalának és a nemzetközi kommunista mozgalom dokumentumainak

megértetését és alkalmazását. Az intézeti oktatóknak különböző elvi kérdések tisztázásához nyújtanak segítséget.

A marxizmus—leninizmus szakcsoport belső élete szervezett, munkaterv alapján működik. A szakcsoport belső életének fő formái: az oktatási anyag programját érintő elvi és módszertani kérdések megbeszélése, a kölcsönös óralátogatásokon szerzett tapasztalatok elemzése, a szakdolgozatok bírálata, az oktatók órán kívüli, valamint a társadalmi és tudományos munkájának koordinálása. A szakcsoport élet fontos részét képezik a különböző szakkönyvekkel, folyóirati cikkekkel és a politikai eseményekkel kapcsolatos viták, továbbá közös nyelvtanulás, egyéni továbbképzés.

A szakcsoport társadalmi munkája jelentős. *Dr. Gutter József* és *Bartha István* az MSZMP Sárospataki Bizottságának munkájában vesznek részt, *Farkas János* az MSZMP intézeti alapszervezetének vezetőségi tagja. Ezen túlmenően az oktatók a különböző tömegszervezetek felkérésére politikai és ideológiai előadásokat tartanak és szemináriumokat, konferenciákat vezetnek, ideológiai felmérésekhez nyújtanak segítséget. Konzultálják az Egri Tanárképző Főiskola levelező hallgatóit. Részt vesznek a Marxizmus—leninizmus Esti Egyetem Sárospataki Tagozatának munkájában.

Dr. Gutter József

b) Pedagógiai szakcsoport

Tagjai:

Szeléndi Gábor int. vezetőtanár,

Kállai István int. tanár,

Ködöböcz József int. tanár,

Oláh Katalin int. tanár,

Szentirmai Lászlóné int. tanár,

Székely Istvánné int. tanár.

A szakcsoport munkáját a Tanterv által előírt következő feladatok szabják meg: a korszerű tanítói munkához szükséges pedagógiai ismeretek elsajátíttatása; a gyermekkor sajátosságainak, fejlődésének a megismertetése, a gyermekek megszerettetése, a nevelői hivatástudat kialakítása; az önálló pedagógiai gondolkodás kialakításának segítése; a materialista világnézet elmélyítése; a szocialista erkölcsi tulajdonságok fejlesztése és annak a képességnek kialakítása, hogy ezeket tanítványaikban képesek legyenek kifejleszteni; a felnőttek között végzendő pedagógiai munkára előkészítés; valamint annak tudatosítása, hogy az intézetben nyert képzés csupán kiindulási pontja hivatásbeli tudásuk, műveltségük és emberi értékeik fejlesztésének, a továbbképzés és önnevelés vágyának kialakítása és az ehhez szükséges módszerek megismertetése.

Ezeknek a feladatoknak a megvalósítására szakcsoportunk a következő, úgynevezett pedagógiai tárgyakat — a pedagógia tudományának különböző részeit és segédtudományait — oktatta az elmúlt időszakban: nevelélmélet, gyermekotthoni nevelés, napközi otthoni nevelés, az ifjúsági mozgalom nevelőmunkája, neveléstörténet, iskolaszerveztan, didaktika, általános-, gyermek- és neveléslélektan, gyógypedagógia, logika.

Az új tanterv a felsőoktatás korszerűsítésének irányelveiből, alapelveiből kiindulva összevonta az egyes pedagógiai tárgyakat, megszüntetve

ezzel a felesleges ismétlődéseket, kevesebb komplex tárgyat hozott létre. Így a következő tárgyak oktatása a pedagógiai szakcsoport feladata a tanévtől kezdve: *neveléstudomány*, mely magában foglalja a gyermekotthoni, valamint a napközi otthoni nevelés, az ifjúsági mozgalom nevelőmunkája c. tárgyak neveléstudományi anyagát, *neveléstörténet*, amelynek keretébe került az iskolaszervezet és a gyermekotthoni nevelés szervezeti anyaga is, *didaktika*, *logika* és a *lélektan*, amely az általános, gyermek és neveléstudományi anyagokon kívül feldolgozza a gyógypedagógia c. tárgy anyagát is.

Az első tanterv időszakában — 1959—1964 — legfontosabb feladatunk volt: a felsőoktatási módszerek elsajátítása, hatékony alkalmazása munkánkban, és a különböző pedagógiai tárgyak oktatása a pillanatnyi szükségletnek megfelelően s a személyi változásoktól függően. Fő probléma volt az egyes szétszabdalt résztárgyakban megtalálni a speciális anyagot, s kerülni az átfedéseket; kialakítani a folyamatos hallgatói munka biztosításának felsőoktatási módszereit. A főiskolai szintű oktatói munka biztosítására kezdett érvényesülni a specializáció elve szakcsoportunkon belül, hogy egy tudományág legyen egy oktató minél kiválóbb ismerője. Ehhez viszont elengedhetetlenül szükséges a szaktárgyakban, szaktudományban végzett tudományos kutatómunka az egy részterületen való elmélyedés biztosítására. Ezek viszont már az új tanterv bevezetésével kapcsolatos fő feladatainkra utalnak. Kétségtelenül nagy problémát jelent az új összevont tárgyak oktatásában megkeresni mind az oktatói munka, mind a hallgatói tanulmányi munka új módszereit, eljárásait, amelyek a tanítóképzés reformjának eredményes megvalósítását biztosítják.

A szaktárgyi specializáció mellett bizonyos témák kutatása is folyik a pedagógiai szakcsoportban, így *Ködöböcz József* a gyakorlati képzéssel, *Oláh Katalin* és *Kállai István* neveléstörténeti problémával, *Székely Istvánné* nevelési és *Szeléndi Gábor* felsőoktatási nevelési és lélektanival foglalkozik.

A szakcsoport munkaterv szerint dolgozik. A havi értekezletek témáiból néhány: a tanítóképzés reformjáról készített tervzet, a pedagógiai tárgyak reformprogramja, a korszerű felsőoktatási módszerek, a megjelent jegyzetek vitája; a szakdolgozatok elbírálásának kérdései, intézeti Makarenko-pályázat létesítése, a gyakorlati képzés helyzete és útmutatójának megvitatása, nevelési rovat indítása az Északmagyarországon, az új pedagógiai, lélektanival művek és publikációk ismertetése, megbeszélése, az új szakcsoport rendszer kialakítása intézetünkben és így tovább.

Az oktatók szakmai továbbképzése e vitákon kívül a tudományos kutatással biztosított, valamint egymás előadásainak, vizsgálatainak látogatása is segíti. Ideológiai továbbképzését részben a marxizmus-leninizmus esti egyetemének elvégzésével, részben egyéni formában biztosítják.

Intézetünkben a pedagógiai szakcsoport feladatai közé tartozik, hogy élő példát szolgáltatson hallgatóinknak a hivatásszeretetre, az elmélyülő oktató-nevelő munkára, a kommunista nevelői magatartás normáinak gyakorlati alkalmazására, továbbá ezek kialakítása hallgatóinkban. Ehhez oktatómunkánkban kívül a gyakorlati képzés a kollégiumi, a csoportpatronáló munkánk, valamint intézeti rendezvényeinken való közreműködésünk adnak segítséget. Az intézeti Rousseau-, Kölcsey-est, a megyei oktatásügy fejlődésének bemutatását végző előadás, valamint a Makarenko-pályázat is jelzi ezt a munkát. 1961-ben szakcsoportunk kidolgozta az inté-

zeti Makarenko-pályázatot, amely a hivatástudat fejlesztésére, pedagógiai képességeik kibontakoztatására, emberi értékeik megmutatására ad lehetőséget hallgatóinknak, akik 5 ágban nemes versengésben mutatják meg készségeiket: 1. pedagógiai, marxista—leninista, ifjúsági mozgalmi téma kidolgozásában, 2. gyakorlati tanításban, 3. szemleltetési eszközök alkotásában és gyűjtésében, 4. a szép magyar beszéd versenyén, 5. a sokoldalúsági ágban, versmondás, daléneklés, rajz és játékvezetés terén. Az évente ismétlődő versenyt szervezi, irányítja a szakcsoport.

Szakcsoportunk munkatervi feladatul tűzte ki, hogy szaktudományi kutatóhely és területi centrum legyen a pedagógiai tudomány terjesztésében. Ez utóbbi megvalósítására szakcsoportunk tagjai közül részt vett *Ködöbocz József, Szeléndi Gábor, Oláh Katalin* a megyei pedagógiai továbbképzés vezetésében — igazgatói tanfolyam, óvónői, kollégiumi igazgatói, csoportosított szakmai, képesítés nélküli nevelői — előadóként, megyei pedagógiai pályázat dolgozatának bírálóiként *Ködöbocz József, Szeléndi Gábor* és *Székely Istvanné*. Az Egri és Nyiregyházi Tanárképző Főiskola levelező hallgatóit pedagógiai tárgyakból és történelemből konzultálta és vizsgáztatta *Székely Istvanné, Kállai István, Ködöbocz József, Oláh Katalin* és *Szeléndi Gábor*. A területi szakmai gyakorlaton levő és képesítés nélküli nevelőként dolgozó hallgatóink látogatását is felhasználjuk a modern pedagógiai módszerek és módszerek propagálására. A pedagógiai ismeretterjesztés nagyobb mértékű segítésére szakcsoportunk nevelési rovatot indított Szülőknek — gyermekeinkről címmel az Északmagyarországon, az MSZMP Borsod megyei pártbizottságának napilapjában. A rovat szülők részére nyújt pedagógiai-lelektani ismereteket tématerv alapján. Részt vettek a TIT munkájában előadások tartásával *Ködöbocz József, Kállai István, Oláh Katalin, Székely Istvanné* és *Szeléndi Gábor*, s *Ködöbocz József* a Járási TIT Elnökségének tagjaként, *Oláh Katalin* előbb a Járási KISZ VB., most a Megyei KISZ VB. tagjaként segíti az ismeretterjesztő, valamint az ifjúsági mozgalmi munkát. *Ködöbocz József* társszerzője az országos gyakorlati képzési Utmutatónak (Az óralátogatások általános rendje, A területi szakmai gyakorlat rendje, Az osztályon és iskolán kívüli munka tanulmányozása), tagja a Felsőoktatási Szemle szerkesztő bizottságának, a Megyei Továbbképzési Tanácsadó Testületnek, az Északmagyarországi Intéző Bizottság Sárospataki Albizottságának és a Hazafias Népfront helyi elnökségének.

Szakcsoportunk tagjainak intézetben belüli szerepéről szólva a különböző szervezetekben, testületekben végzett munkát kell végül felmérni. Többen az Intézeti Tanács, a Kollégiumi Tanács tagjaként, tanulócsoporthoz vezető tanárokként, *Oláh Katalin* a KISZ patronáló tanáraként, *Kállai István* a szakszervezeti bizottság titkáráként, *Szeléndi Gábor* vezetőségi tagjaként veszik ki részüket az órán kívüli oktató-nevelő munkából, valamint az intézeti társadalmi tevékenységből. Jelentős feladata szakcsoportunknak az intézeti nevelők pedagógiai továbbképzésének vezetése, amelynek során 1963-ig átvettük terv szerint a pedagógiai tárgyak anyagát, s utána aktuális kérdéseket dolgoztunk fel. Ezenkívül az intézeti gyakorló iskola általános felügyeletét látta el szakcsoportunk.

Szeléndi Gábor

e) Gyakorlati képzési szakcsoport

Tagjai:

1. Ködöböcz József int. vezetőtanár,
2. A tanítási gyakorlati csoportok vezető tanárai,
3. A szakmódszertant oktató tanárok,
4. A gyakorló iskola nevelői.

A szakcsoport 1960. szeptember 1-én alakult meg, s 1963. február 13-tól 1964. december 31-ig működése szünetelt.

A szakcsoporti munka legfőbb feladata az intézetben folyó gyakorlati képzés eredményes megvalósítása. Szerveznie, irányítania, ellenőriznie és értékelnie kell a hallgatók csoportos és egyéni hospitálásait, gyakorlati tanításait, osztályon és iskolán kívüli gyakorlati tanítói munkáját. E feladatok megoldásában arra kell törekednie, hogy a sokféle nevelői hatás harmonikusan segítse hallgatóink fejlődését s erőteljesen járuljon hozzá az alsótagozati iskolai és iskolán kívüli gyakorlati oktató-nevelő munkával kapcsolatos tanítói jártasságok és készségek kialakításához, a hallgatók tanítói hivatástudatának elmélyítéséhez.

Fenti feladatok megoldását tervszerűen végezzük. Minden félév elején elkészítjük az egyéni és csoportos hospitálások, továbbá a gyakorlati tanítások tervét. Igyekszünk érvényesíteni azt az elvet, hogy a gyakorlati iskola osztályai arányosan legyenek megterhelve, s a hallgatók minél sokrétűbb oktató-nevelő munkával ismerkedjenek meg.

Hallgatóink gyakorlóiskolai *óralátogatásai* már az I. félévben megkezdődnek, s a képzés egész ideje alatt folynak. A látogatások gondos megszervezésével arra törekszünk, hogy hallgatóink minél jobban ismerjék meg az általános iskola életét, az ott folyó munkát, szeressék meg a gyermeket, jövődő oktató-nevelő munkájukat. Erősödjék hivatástudatuk, valjék életszükségletté számukra a gyermekek nevelése, oktatása, a tanító iskolai és iskolán kívüli munkájának tudatos, eredményes végzése.

Hallgatóink az illetékes szaktanárok vezetésével didaktika, lélektan, logika, nevelélmélet és a szakmódszertan órákon mennek csoportos hospitálásra, ezenkívül a gyakorlati képzési csoportvezető tanárok elviszik őket az óvodába, a fiataikorúak ügyvelei foglalkozó bírósági tárgyalásra, szülői munkaközösségi megbeszélésekre, osztályszülői értekezletre stb. Az egyéni hospitálásokat az első éven a didaktika, lélektan, logika, nevelélmélet, továbbá a magyar és számtan módszertan tanárai, a II. évtől kezdve pedig a gyakorlati képzési csoportvezető nevelők irányítják. A hospitálók a félév elején előre kijelölt tételek közül szabadon választhatnak, de hospitálásaik során ugyanazt a tételt csak egyszer dolgozhatják ki. A hospitálási naplót a gyakorlóiskolai osztályvezető, továbbá a tételt adó szaktanár, illetve a II. évtől kezdve a tanítási gyakorlati csoportvezető nevelő javítja. Mivel az egyéni hospitálások állami tanulócsoporthozként történnek, a három évfolyamról naponta 10 hallgató megy hospitálni a gyakorlóiskolába, s egy-egy hallgatóra intézeti tanulmányai idején kb. 20 napi hospitálás jut.

A gyakorlati képzés másik fontos területe a *tanítási gyakorlat*. Eddig a gyakorlati képzés óráin tartottuk meg a bemutató tanításokat, az új tanterv szerint azonban a második félévben már az anyanyelv, környezetismeret és számtan módszertani órákon került sor a bemutató tanítások megfigyelésére. A szakmódszertan oktatása keretében eddig is szerveztünk

bemutató tanításokat, mert a gyakorlati tanítások óráin nem kerülhetett sor egy-egy tárgyból több típusú óra megfigyeltetésére, hiszen a bemutató tanítások számának növelése csökkentette volna a gyakorló tanítások számát. A régi rend szerint hallgatóink kb. 34 bemutató tanításon vettek részt az alsó tagozat különböző tárgyainak óráin, s ezek közül 24-et tanítási gyakorlati, 10-et pedig szakmódszertani órákon tartottunk. A jövőben a különböző szakmódszertani órákon 39 lesz a bemutató tanítások száma, s a gyakorlati képzés óráit kizárólagosan a hallgatók tanítási gyakorlataira fordítjuk. Felsőfokú tanítóképzésünkben a 3 félév alatt egy-egy hallgató kb. 5—6 esetben tanított nevelők és társai előtt. A jelöltek azonban előírás szerint a hospitálások alkalmával is vezettek órát az osztályvezető jelenlétében, e tanítások száma kb. 12—14. Intézeti tanulmányaik idején tehát hallgatóink kb. 17—20 alkalommal álltak a gyermekek elé és végezték az órán folyó oktató-nevelő munkát. Ezenkívül hospitáltak és foglalkozásokat vezettek a napközi otthonban is.

A gyakorlati tanításokra hallgatóink tervszerűen készülnek. Előkészületi vázlataikban rögzítik az óra célját, a különböző didaktikai feladatok megoldásának legfontosabb teendőit, a tábla képét, az óra tartalmát és menetét stb. Vázlataikat az előkészületi óra előtti napon bemutatják a gyakorlati képzésben résztvevő nevelőknek, hogy azok a hallgatók előkészületének pontos ismeretében, a hallgatók problémáit, nehézségeit figyelembe véve készülhessenek fel az órára.

A gyakorlati képzésben résztvevő nevelők hetenként egy délután rendszeresen találkoznak s megbeszélik a következő hét feladatait, a sorra kerülő gyakorlati tanítások súlyponti problémáit. Ezeknek a rendszeres megbeszéléseknek sok haszna van. A problémák folyamatos, tudatos elemzésével s a helyes eljárási módok megállapításával segítik a hallgatók jobb elméleti és gyakorlati képzését, hozzájárulnak a nevelők szakmai továbbképzéséhez, az egységes nevelői eljárás, egységes pedagógiai hatás érvényesüléséhez, egymás munkájának megismeréséhez és értékeléséhez, a gyakorlati képzésben jelentkező sajátos feladatok felismeréséhez s tervszerűbb megoldásához, az előkészítés és óraelemzés konkrét feladatainak tisztázásához.

A gyakorlati képzés *óráin kívül* is végeznek hallgatóink *nevelői munkát*. Gyakorlóiskolai osztályvezetőink tervszerűen bevonják a jelölteket az iskolai ünnepélyek, kirándulások, tanulmányi séták szervezésébe, a kisdobosfoglalkozások vezetésébe, a családlátogatásba, hogy ilyen vonatkozásban is kellő tapasztalatokat szerezzenek s indítást kapjanak jövődő munkájuk eredményes megszervezéséhez. Különösen nagy gondot fordít a szakcsoport arra, hogy bevezesse hallgatóinkat az alsótagozati kisdobos-úttörő munkába, melyet a csillebérci úttörővezető-tanfolyam elvégzése után az osztályvezető irányításával 2 féléven át folyamatosan végeznek.

E sokrétű munka mellett s ennek eredményesebb megoldása érdekében szakcsoportunk *egyéb feladatok* megoldására is törekedett. Szakcsoportni értekezleteken sokszor elemezte a végzett munkát s tárgyalta meg a gyakorlati képzés színvonala további emelésének, hatékonyságának feladatait, tennivalóit, a továbbfejlődés tartalmi és módszerbeli problémáit. Több alkalommal rendeztünk szakmai-ideológiai vitát, s ezekben lélektani, didaktikai, logikai, nevelésméleti és szakmódszertani problémák meg-

beszélésére került sor. Összeállítottuk a gyakorlati képzés részletes intézeti útmutatóját, s a sokoldalú hatás és tudatos fejlődés biztosításának érdekében elkészítettük a tanítóképzés egész idejét átfogó hospitálási és gyakorlati képzési tervünket. Táblai rajztanfolyamot szerveztünk általános iskolai nevelőinknek. Bemutató gyakorlati képzési órákat tartottunk a gyakorlati képzésben résztvevő nevelők számára, hogy ezzel is segítsük a legfontosabb pedagógiai elvi kérdésekben megteremteni a pedagógiai egységet. Levelező hallgatóink fejlődését a konzultációk alkalmával bemutató és gyakorló tanítások szervezésével segítettük.

Ködöböcz József

d) Nyelvi- és irodalmi szakcsoport

Tagjai:

Csuhaj V. Imre int. vezetőtanár,

Komáromy Béla int. tanár,

E. Kovács Kálmán int. tanár,

Mátray László int. tanár.

A nyelvi és irodalmi szakcsoport 1963. szeptember 1-én alakult. A szakcsoport feladata: az anyanyelvi és irodalmi ismeretek, anyanyelvi módszertanok, továbbá az orosz és más idegen nyelvek korszerű és tudományos oktatása; a gyakorlati képzésbe történő aktív bekapcsolódásával segíti a hallgatók gyakorlati oktató-nevelő munkájának fejlődését. A különböző szaktárgyakban adódó nevelési lehetőségek kiaknázásával mélyíti és erősíti a tudományos világnézetet s azokat az erkölcsi tulajdonságokat, amelyek jellemzőek a szocialista nevelőkre. Kiemelendő, hangsúlyozandó a feladata — a tárgyak természetéből fakadóan — az anyanyelvi műveltség megalapozásában, kiszélesítésében, az olvasási igény felkeltésében és a hivatásra nevelésben. Ki kell fejlesztenie a jelöltekben az esztétikai igényt az irodalom és a képzőművészet területén. Oda kell hatnia, hogy a nyelvi kultúrának lelkes, eredményes művelői legyenek.

A szakcsoport a jó, eredményes oktató-nevelő munka végzése érdekében havonként egyszer értekezletet tartott. Az értekezleten az aktuális feladatok mellett elméleti és módszertani vitát rendezett. A témakörök anyaga szervesen kapcsolódott az intézet speciális jellegéhez (pl. A szókincs fejlesztésének módjai, lehetőségei az olvasási és a fogalmazási órákon az általános iskola I—IV. osztályában, A nyelvtan tanításának problémája az általános iskola alsó tagozatában, A hallgatók anyanyelvi műveltsége — olvasottság, beszéd, fogalmazás, helyesírás stb.) és a tagok továbbképzését szem előtt tartva a szakcsoport foglalkozott „A mai magyar drámák és filmek”, „A nyelvoktatás és a kibernetika”, „Az egzisztencializmus a modern európai irodalomban” stb. című témákkal. Az utóbbi célt szolgálja a havonkénti folyóiratszemle is. Közösen vitatták meg a gyakorlóiskolai kartársakkal azokat a témákat, melyek a gyakorlóiskola oktató-nevelő munkájával szorosan összefüggnek. A módszertani kísérleteinket, felméréseinket is közös megbeszélések alapján végezték.

A szakcsoport tagjai egymás óráit látogatták, továbbá megfigyelték és ellenőrizték a gyakorló iskolában a magyar nyelvi tárgyakkal kapcsolatos oktató-nevelő munkát. A tapasztalatokat megvitatták, általánosították és a kövekezőkben hasznosították. A hallgatók folyamatos tanulásának, eredményesebb képzésének biztosítása érdekében a nyelvtudományi tárgyakkól

félévenként zárthelyi dolgozatot íratnak, s az írásbeli eredményeket a kollokviumok végleges jegybe beszámították. A kollokviumok és a gyakorlati jegyek megállapításakor — az elmélyült felkészülés mellett — figyelembe vették a hallgatók minden írásos munkáját: a tanítási tervezetektől a zárthelyiek helyesírási és külső formájáig.

A szakcsoport tagjai minden héten tartanak konzultációs órákat a nappali tagozatos hallgatóknak. A levelező hallgatók számára az intézet által beosztott konzultációs órákat s az önkéntes konzultációs alkalmakat biztosítják. A gyakorlóféléves hallgatókat félévenként 3, a levelező hallgatókat pedig alkalmasszerűen meglátogatják. Munkájuk irányításában részt vesznek tanulmányaikban segítik.

A szakcsoport tagjai hatékonyan közreműködnek az intézet ünnepélyeinek megrendezésében.

A szakcsoport a társadalmi munkában is részt vesz. *Csuhaj V. Imre* TIT-előadásokat tartott, konzultálja a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola magyar szakos hallgatóit, a Marxizmus—leninizmus Esti Egvetemének előkészítőjén előadásokat tartott. *Komáromy Béla* az MSZMP Járási Bizottságának tagja, az intézeti sportklub elnöke, TIT-előadásokat tartott. *F. Kovács Kálmán* az MSZMP intézeti szervezetének titkára, a Magyar Írószövetség, a Pen Club és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagja, TIT-előadásokat tartott. *Mátray László* az intézeti szakszervezet számvizsgáló bizottságának elnöke, korrepetálta a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola orosz szakos hallgatóit, TIT-előadásokat, és a Marxizmus—leninizmus Esti Egvetem előkészítőjén előadásokat tartott.

Ezeken túlmenően a szakcsoport tagjai a különböző tömegszervezetek — KISZ, Nótanács, Természetiárók Szövetsége — felkérésére politikai és ideológiai előadásokat is tartottak.

Csuhaj V. Imre

e) Természettudományi szakcsoport

Tagjai:

Dr. Zádor Tibor int. vezetőtanár,

Naagy József int. tanár,

Sipos György int. tanár,

Szerencsi Sándor int. tanár,

Szerencsi Sándorné int. tanár.

A szakcsoport feladata: az általános iskola I—IV. osztályában tanított számtan-mértan, környezetismeret és testnevelés c. tantárgyak módszertanának, a velük rokon tantárgyaknak ismertetése és a kapcsolatos készségek kialakítása; a testi fejlődés és az egészséges élet követelményeinek megismertetése, hogy azok birtokában a jelöltek tanítvánvaik testi fejlődését ellenőrizni és segíteni, testi és szellemi higiéniáját biztosítani, a gyermekben az egészséges életmód igényét kifejlesztetni képesek legyenek; a jelöltek dialektikus világnézetének elmélyítésére, a szocialista erkölcsi tulajdonságok kifejlesztésére a jelöltek olv. irányú felkészítése, hogy műveltségi kérdésekben a szülőknek irányítást és tájékoztatást nyújthassanak; a jelöltekben a továbbképzés és önnevelés vágyának felébresztése, önálló és intenzív kutatómunka végzése és az ehhez igénybevehető módszerek megismertetése.

A feladatok megvalósítása érdekében az oktatók előadásaikban, szakcsoporti értekezleteken, valamint a hallgatókkal történt beszélgetések alkalmával foglalkoztak az eredményes tanulás kérdéseivel. A szakcsoporti értekezletek tárgyát képezte a szakcsoporti és intézeti munkaterv, valamint a káderfelesztési terv megbeszélése s a nevelési-oktatási célok elérésére vonatkozó határozatok hozatala. Gondoskodott a szakcsoport arról, hogy az oktatók oktatási elírásukban hibákat mutassanak be, patronáló munkáikat aprólékosabbá tegyék, a sportklub tevékenységét támogassák, a hallgatók olvasását szorgalmazzák, TIT-előadások tartására vállalkozzanak, a gyakorló iskolai nevelők munkáját a megfelelő szakon ellenőrzik és segítik. A hagyományos előadási forma mellett más formákkal is próbálkoztak, a kollokviumi tárgyakból zárthelyi dolgozatot írtak, a kötelező irodalom elolvasásának ellenőrzésére a kollokviumon kívül más alkalmat is eszközöltek. A szakcsoport megtárgyalta a tudományos kutatómunka lefolyásától ismeretei elsajátíttatásának s a szakdolgozattal kapcsolatos konzultációknak a kérdéseit, továbbá a szakdolgozati témák kitűzését, a levelező hallgatók munkájának támogatását a konzultációkon kívül, közreműködött az Intézeti Napok programjának összeállításában.

A szakcsoportvezető a szakcsoport számára előadást tartott a hallgatók munkára- és hivatástudatra neveléséről. *Szerencsi Sándor* pedig a kibernetikáról. Szóba került mind a gyakorlóiskolai tanítók, mind a hallgatók természettudományos ismereteinek növelése előadások és kiállítások útján.

A szakcsoport oktatói valamennyien beállították oktató-nevelő munkájukba azokat a tényezőket, eszközöket, módszereket, amelyek a feladatok megvalósítását, illetve a nagy cél elérését elősegítették. Valamennyi oktató végez vagy végzett patronáló tanári teendőket, ez a kapcsolat módot nyújt arra, hogy a csoportos vagy egyéni beszélgetések útján egy 20 tagú csoportra a legerőtelibb nevelési ráhatást kifejtse. Az oktatók a felnőtt korú ifiúság megfelelő iránváltása tekintetében egyre több rutinja tesznek szert. Részt vesznek a kollégiumi és intézeti hallgatógyűléseken.

A környezetismeret módszertana. Magyarország földrajza, a népművelési és gazdasági ismeretek oktatása az előbb felsorolt feladatok nagy részének megvalósítására lehetőséget nyújt. Különösen a szervezeten lebonyolított 5—7 napos országjárások alkalmasak az intézeti egység, a szocialista hazafiság, a hazaszeretet konkrét tartalommal való megtöltésére és nagymértékben arra, hogy épülő-szépülő szocialista országunk 20 éve elért eredményeit láthassuk.

A gyakorló iskola és a szakcsoport viszonyában jelentős eredmény a számtan és testnevelés vonatkozásában érvényesülő módszertani hatás. A környezetismeret tekintetében a tantárgy rövid idő óta tartó oktatása és a megfelelő tapasztalatok hiánva, továbbá az igen kisterjedelmű szak-, illetve tudományos irodalom miatt ugyanez még nem mondható el.

A szakcsoport tagjai sokoldalú társadalmi tevékenységet fejtenek ki. *Dr. Zádor Tibor* az intézeti szakszervezeti bizottság tagja, kulturális rendezvényeinken rendszeresen szerepel, az intézeti kirándulások szervezéséből és a külföldi kapcsolatok ápolásából tevékenyen kiveszi részét, intézeten kívül tagja a Testnevelési Tudományos Tanács, a TIT Történelmi Szakosztálya Országos Választmánya elnökségének, a Megyei TIT elnökségének, továbbá a Megyei TIT Történelmi Szakosztályának elnöke. Rendszeresen tart TIT-előadásokat. — *Nagy József* a helyi Kossuth Tsz állat-

tenyésztési vezetője. TIT vonalon szakelőadásokat tartott és a tsz-akadémiaiak szervezésében részt vett. — *Sipos György* az Országos Testnevelési Szakbizottság elnöke, a Megyei Néptánc Továbbképző Tanfolyam pedagógiai előadója, a helyi művelődési otthon művészeti vezetője, a helyi szövetkezeti „Bodrog Táncegyüttes” vezetője, megyei és járási versenyeken zsűritag, az intézeti sportklub titkára és edzője, részt vesz az Egri Tanárképző Főiskola levelező hallgatóinak konzultálásában. — *Szerencsi Sándor* intézeti szakszervezeti bizottsági elnök, a Bolyai János Matematikai Társulat tagja, konzultálja a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola levelező hallgatóit.

Dr. Zádor Tibor

f) Ének-rajz szakcsoport

Tagjai:

Tóth Károly int. vezetőtanár,

Bolvári Zoltán int. tanár,

Debreczeni Zoltán int. tanár,

Domokos Lajosné int. tanár,

Fráter József int. tanár,

Nagy Dezső int. tanár.

A szakcsoport feladata a hallgatók művészi ízlésének nevelése, a marxista művészetszemlélet kialakítása és fejlesztése az ének-, zene-, rajzgyakorlati foglalkozás és művészettörténet által biztosított lehetőségek következtetéses felhasználásával. Fejleszti a hallgatók esztétikai igényességét, közösségi érzését. Arra törekszik, hogy zeneileg jól képzett, korszerű rajzi-technikai kultúrával rendelkező tanítókát képezzen, akik környezettük zenei-rajzi-technikai nevelésében is eredményesen vesznek részt.

A szakcsoport két különböző szakterület munkáját fogja össze, a két terület azonban pedagógiai, elméleti és gyakorlati képzés vonalán azonos célokért küzd, hasonló feladatokat old meg. Így működhetnek együtt a két részterület tanárai.

A szakcsoport munkaterv alapján dolgozik. A szaktárgyi órák mellett ellátja a gyakorlóiskola szakfelügyeletét s munkájáról az Intézeti Tanácsnak rendszeresen beszámol.

Az oktatás hatékonyságának fokozása, az egyeséges nevelői eljárások kialakítása érdekében a tanárok kölcsönösen látogatják egymás óráit s a tapasztalatokat rendszeresen megbeszélik. A szakcsoporti értekezletek legfontosabb témái a következők voltak: a világnézeti nevelés problémái az iskolai énektanításban; az új Tanterv szerinti módszer s énektanítás és vázlatkészítés; a gyakorlás és ellenőrzés a zenei nevelésben; a marxista filozófia kapcsolata a rajzmódszertannal; a korrektúra menete stb.

A zenetanárok részben művészi fejlődésük érdekében, részben pedig abból a célból, hogy a játékkal a hallgatóknak élő zenei élményt nyújtsanak, sokszor szerepelnek intézeti és intézeten kívüli rendezvényeken s többször egész estét betöltő műsorral szórakoztatják a hallgatóságot. Ugyancsak e célból, továbbá, hogy a fejlettebb, ügyesebb muzsikuskok, zeneileg képzetesebb hallgatók hozzászokjanak a szerepléshez, a szakcsoport félévenként a hallgatók közreműködésével hangversenyt rendez. A hallgatók zenei műveltségének továbbfejlesztése érdekében az élő zenei be-

mutatásokon kívül esetenként rádió, televízió és lemezhallgatást szervez.

Ebben a tanévben az iskolareform megvalósítása során intézetünkben a hangszeres zene oktatása fakultatívvá vált. Ezen intézkedés folytán hallgatóink megszabadultak a kényszerű zenetanulás fáradalmaitól, viszont az önként vállalkozók nagy kedvvel és szép eredménnyel haladtak a különböző hangszerek használatában, zenei kulturáltságuk kiművelésében.

A rajzszakos kartársak arra törekedtek, hogy elsajátíttassák a hallgatókkal a korszerű rajztechnikai eljárásokat és kiműveljék bennük a reprodukálás készségét. E feladatok megvalósítása részben előadásokon, rajzi gyakorlatokon, kollégiumi, személyi beszélgetések segítségével történik.

A szakcsoport tagjai a szaktárgyak oktatásából adódó feladatokon kívül segítenek megoldani a kommunista tanítóképzés egyéb feladatait is. Részt vesznek állami tanulócsoportok patronálásában, segítik a KISZ-szervezetet a szaktárgyukkal kapcsolatos feladatok megoldásában stb.

Ezen túlmenően széleskörű társadalmi tevékenységet fejtenek ki. A Sárospataki Művelődési Otthon kamarazenekarának vezetője *Tóth Károly*, tagja: *Domokos Lajosné* és *Fráter József*; *Tóth Károly* tagja a Megyei Népművelési Tanácsadó Zenei Albizottságának, vezeti az intézeti zenekart, a Sárospataki Művelődési Otthon vegyeskarát és a helyi Szövetkezeti Bizottság női-karát, zsűritag a Sárospataki Diáknapokon, továbbá a megyei és járási dalostalálkozókon. — Intézeti énekarvezetőként tevékenykedtek: *Bolvári Zoltán*, *Fráter József*, *Tóth Károly*. Mindhárman részt vettek az Egri Tanárképző Főiskola levelező hallgatóinak konzultálásában, szólószámokkal szerepeltek intézeti és helyi rendezvényeken, *Bolvári Zoltán* ezenkívül önálló zongoraestet is rendezett. — *Fráter József* tagja volt a Sátoraljaújhelyi Zenei Szakiskola zenekarának. — *Debreczeni Zoltán* vezeti a községi képzőművészeti szakkört, alkotásaiból intézetünkben önálló kiállítást rendezett. Tagja az Országos Képzőművészeti Szövetség megyei tagozatának. *Debreczeni Zoltán* és *Nagy Dezső* képzőművészeti előadásokat tartottak, műveikkel rendszeresen részt vettek a „Hegyaljai tájak — hegyaljai emberek” c. és a megyei képzőművészeti kiállításokon, valamint az Intézeti Napok alkalmával rendezett tárlatokon.

Tóth Károly

5. AZ INTÉZET GYAKORLÓ ALTALÁNOS ISKOLÁJA

a) A gyakorló iskola nevelői

Sorsz.	N É V	Szakképesítés	Munkába állásának ideje	Távozásának ideje
1.	Dudás István	ált. iskolai		
	gyak. isk. igazgató	énektanár	1959. VII. 1.	
2.	Dudás Istvánné nevelő	gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
3.	Dudás Éva	„ gyak. isk. tanító	1961. X. 1.	
4.	Estu Gáborné	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
5.	Fráter István	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
6.	Fráter Istvánné	„ gyak. isk. tanító	1961. IX. 1.	
7.	Gombos Györgyné	„ ált. isk. rajztan.	1959. VII. 1.	1961. VII. 31.
8.	Gonda Sándorné	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
9.	Jarecsny Júlia	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
10.	Kertész Irén	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
11.	Kurucz Béla	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
12.	Kurucz László	„ ált. isk. tanító	1959. IX. 16.	
13.	Magyar Pálné	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
14.	L. Nagy Ilona	„ gyak. isk. tanító	1959. VII. 1.	
15.	Pecze János	„ ált. isk. énektanár	1963. X. 1.	
16.	Szentirmai László	„ ált. isk. rajztanár	1961. IX. 1.	
17.	Szilvássy Judit	„ ált. isk. énektanár	1960. VII. 16.	1963. VIII. 31.
18.	Zilahy Ferencné	„ magyar szakos		
		ált. isk. tanár	1959. VII. 1.	1965. VIII. 31.

b) A gyakorló iskola munkája

A gyakorló iskola szerves része a tanítóképző intézetnek. Mint általános iskola és a tanítóképző intézet gyakorló iskolája kettős feladatot old meg: neveli és oktatja a gyakorlóiskolai tanulókat, továbbá végzi a hallgatók szakmai előkészítését, a tanítói hivatásra való nevelését.

A kettős feladat megoldása során elsajátíttatja a 6—10 éves gyermekekkel azokat az alapvető ismereteket, kifejleszti bennük azokat a legfontosabb jártasságokat és készségeket, képességeket, amelyeket az alsótagozatos tanterv megszab és amelyek a további ismeretszerzéshez szükségesek. A gyakorló iskola mintegy 240 tanulója 10 tanuló- s két napközi otthoni csoportban tanul 16 gyakorlóiskolai nevelő vezetése mellett (8 párhuzamos I—IV., kettő pedig összevont I., III., illetve II., IV. osztály).

Ebben a keretben végzi a gyakorló iskola a másik feladatát, a hallgatók gyakorlati képzését. Segíti a jelölteket abban, hogy a már elsajátított elméleti ismereteiket az oktató-nevelő munka gyakorlatában alkalmazzák. Így válnak tanítójelöltjeink pedagógiaiilag képzett s hivatásuk gyakorlatában is jártas általános iskolai tanítókká.

A gyakorló iskola nevelői tudatában vannak annak, hogy munkájuk nem lehet eredményes állandó tudományos önképzés nélkül, ezért állandóan figyelemmel kísérik a szakirodalmat, megbeszéléseiken pedagógiai elméleti és gyakorlati vitákat rendeznek, általában nagy gondot fordítanak arra, hogy a korszerű pedagógiai elméletet megismerjék. A rendszeres önképzés mellett többen végeznek főiskolai és egyetemi tanulmányokat,

Nagy gondot fordítanak a gyakorlati nevelői munka színvonalának emelésére, e célból tudatosan alkalmazzák a korszerű szemléltető eszközöket. Ezeknek beszerzésére törekszenek. A gyakorló iskola szertára gazdag, a hallgatók szinte minden témához változatos szemléltető anyagot kapnak. Gyakorlati tanításaik közben szívesen használják ezeket az eszközöket, így a keskenyfilmvetítőt, diavetítő készüléket, epidiaszkópot, magnetofont, televíziót, lemezjátszót.

A gyakorló iskola nevelőtestülete arra törekszik, hogy segítséget adjon a megyei művelődési és oktatási törekvések megoldásához. Az Intézeti Napokon bemutató tanításokat tartott, az alsótagozati szemléltető eszközökből kiállításokat rendezett. Így kívánt hozzájárulni az alsótagozati nevelők továbbképzéséhez.

Jó kapcsolatot igyekezett teremteni a megyei oktatási szervekkel, ezen túlmenően a szomszédos Nyíregyházi Tanítóképző Intézet gyakorló iskolájával. A két tantestület kölcsönös látogatása eredményesen járult hozzá a közös feladatok megoldásához, a gyakorlóiskolai célok eléréséhez.

A tantestület társadalmi kapcsolatai jók. Részt vesznek a járási és községi végrehajtó bizottság munkájában mint tanácsstagok, segítik a megyei gyermekvédelmi és nőtanács munkáját, tevékenykednek az úttörőház feladatainak megoldásában, néhánvan közülük jelentős funkciót töltenek be az intézeti párt- és szakszervezet vezetőségében.

Bevezetik hallgatóinkat a gyakorló iskola nevelői az osztályon kívül végzett tanítói munkák elvégzésébe is. Ebben központi helyet foglal el a kisdobos mozgalmi munka. Az ifiúsgyi szervezeti tevékenység megvalósulásának formái: a rendszeres rajfoglalkozások, a rajok versenye, tea-délutánok, avató ünnepség, általában minden olyan rendezvény, amely az intézet és a gyakorló iskola működésében politikai-társadalmi tekintetben jelentős. — Gyakorló iskolánknak jelentős létszámú gyermekkora van, népszerű bábszakköre föl felszerelt színpaddal s népi játék szakköre.

A gyakorló iskolát feladatainak megoldásában jelentősen segíti a jól működő szülői munkaközösség is, mely a nevelőmunka támogatásán túlmenően rendezvényeivel is hozzájárul az egységes nevelői eljárás megvalósításához.

Dudás István

6. AZ INTÉZET TÁRSADALMI SZERVEZETEI

a) Az MSZMP intézeti szervezetének vezetőségi tagjai

Titkár: *E. Kovács Kálmán.*

Tagok: *Farkas János, Fráter István, dr. Gutter József, Pecze János.*

b) A szakszervezeti bizottság tagjai

Elnök: *Szerencsi Sándor.*

Titkár: *Kállai István.*

Tagok: *Berecz József, Hultai Olga, Kertész Irén, Kovács Györgyné, Kurucz László, Szeléndi Gábor, Szentirmai László, Vinnai Bertalan, dr. Zádor Tibor.*

c) Az intézet KISZ-szervezetének vezetősége

Titkár: *Liska Mátyás.*

Tagok: *Csiszár Mária, Dér Gusztáv, Farkas Ferenc, Gyurcsó László, Hamvas Ágnes, Papp Mária, Parádi Katalin, Szirák Mária, Varga György, Varga József.*

d) Az intézeti sportklub vezetősége

Elnök: *Komáromy Béla.*

Főtitkár: *Sipos György.*

Tagok: *Dér Gusztáv, ifj. Dér Gusztáv, Farkas János, Józsa Margit.*

7. AZ INTEZET HIVATALAI

a) Tanulmányi osztály

Radnai László tanulmányi főelőadó.

Komáromy Béláné tanulmányi előadó.

Dr. Kun Viktorné titkár.

b) Könyvtár

Berecz József könyvtáros.

c) Gazdasági hivatal

Dér Gusztáv gazdasági igazgató,

Sinkó Margit főelőadó,

Berencsy Lászlóné előadó,

Hultai Olga előadó,

Király Béla előadó,

Bencs Erzsébet gépíró.

Az intézet dolgozói voltak még:

1. *Fráter Józsefné* tanulmányi előadó, 1959—1963.

2. *Tóth Antal* gondnok, 1959—1964.

3. *Tóth Károlyné* könyvtáros, 1959—1962.

Intézeti folyosórészlet

8 a) A hallgatók fontosabb statisztikai adatai

Tanév	Tagozat	Felv. kért	I. évf.-ra felv. nyert			A felvettek érettségi átlaga	Létszám	Intézeti tanulm. átlag	Kollégiumban elhelyezett			Helyben lakó	Videkről bejáró
			férfi	nő	összesen				férfi	nő	összesen		
1959/60	nappali	151	21	31	52	3,23	52	3,71	18	28	46	4	2
	levelező	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1960/61	nappali	79	6	44	50	3,04	100	3,42	27	65	92	3	5
	levelező	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1961/62	nappali	126	8	46	54	2,36	152	3,43	23	88	111	11	30
	levelező	63	14	26	40	—	40	3,24	—	—	—	—	—
1962/63	nappali	140	8	51	59	3,59	157	3,61	17	95	112	14	31
	levelező	64	5	57	62	—	101	2,96	—	—	—	—	—
1963/64	nappali	120	12	46	58	3,41	167	3,67	22	118	140	18	9
	levelező	115	4	63	67	—	162	3,10	—	—	—	—	—
1964/65	nappali	143	8	69	77	3,22	192	3,58	24	139	163	22	7
	levelező	82	1	26	27	—	134	2,91	—	—	—	—	—

Tanév	Tagozat	A végzett hallgatók száma			A végzett hallgatók elhelyezkedése megyék szerint									
		férfi	nő	összesen	Borsod-Abaúj-Zemplén	Békés	Heves	Komárom	Nógrád	Somogy	Szabolcs	Szolnok	Veszprém	Nem helyezkedett el
1961/62	nappali	20	29	49	42		2				3	1	1	
1962/63	nappali	6	43	49	46			1		1	1			
1963/64	nappali	6	40	46	43	1			2					
	levelező	8	25	33										
1964/65	nappali	8	50	58	57									1
	levelező	3	38	41										

b) Oklevelet nyert hallgatónk

1962-ben

1. Balázs Judit	19. Juhász István	33. Sándor Éva
2. Barna István	20. Kedves László	34. Sereg Erzsébet
3. Bán Mária	21. <i>Kerekes Zsuzsanna</i>	35. Simon Ágnes
4. Bártfai Sarolta	22. <i>Kertész Margit</i>	36. <i>Sőregi Mária</i>
5. Bukta Mária	23. Király István	37. Sztruhár Sándor
6. Csákó Viktória	24. Kocsis Gyula	38. Tamás Irén
7. Demeter Zoltán	25. Krusóczky Éva	39. Taucz Magdolna
8. Dézsy Attila	26. Meszléri Katalin	40. Tóth Katalin
9. <i>Faragó Lajos</i>	27. Mérész József	41. Tóth Rozália
10. Fodor Etelka	28. Nagy László	42. Tózsér Mária
11. Forgony István	29. Novák Margit	43. Varga Irén
12. Gergely Márta	30. Pajtók Benjámin	44. <i>Várhegyi Klára</i>
13. <i>Grajz István</i>	31. Pataky Márta Andrea	45. Veres Lajos
14. Halászi Aladár	32. Porcs József	46. Veress Mária
15. <i>Héri Éva</i>		47. Veréb Zsuzsanna
16. Hornyák Pál		48. Völgyesi István
17. Iski Judit		49. Záprel Tamás
18. Jenei Judit		

1963-ban

1. Ardey Mária	18. Horváth Erzsébet	32. Márki Erzsébet
2. Baka Ilona	19. Izsó Vilmos	33. Mátyus Éva
3. Bánhegyi Anna	20. Jaczenkó Klára	34. Morvai Magdolna
4. <i>Bárdos Sarolta</i>	21. Jakubovenszky Ágnes	35. Murányi Borbála
5. Belánszky Éva	22. Jáger István	36. Nagy Ágnes
6. <i>Besenyei Katalin</i>	23. Juhász Irén	37. Nagy Klára
7. Bihari Ildikó	24. Kaltenbach Katalin	38. Pataki Jánosné Beliczky Erzsébet
8. Bodnár Etelka	25. Katona Borbála	39. Solti Judit
9. Burai István	26. Kertész Judit	40. Szabó Margit
10. Czirai Ágnes	27. Kiss Attila	41. Szendrey Enikő
11. Előd Kamilla	28. Kőszegfalvi Katalin	42. Székely Bertalan
12. Estu Katalin	29. Krasznai Márta	43. Szigeti Ilona
13. Eszrényi Edit	30. Kubinyi Katalin	44. Takács Mária
14. Fehér Mária	31. Leskó Katalin	45. Tóth Klára
15. Gaál Ilona		46. <i>Valuch Mária</i>
16. Dr. Gutter Józsefné Angyal Anna		47. Vanczák Ernő
17. Gyöngyösi Erzsébet		48. Vaszily Katalin
		49. Wölflí Gabriella

1964-ben

a) Nappali tagozat:

1. Ádám Csaba	6. Boros Erzsébet	11. Demeter Zoltán
2. Babácsi Ágnes	7. Cseh Erzsébet	12. Frigyesfalvi Éva
3. Baranyi Mária	8. Csizi Jolán	13. <i>Gajda Edit</i>
4. Barczy Ilona	9. Dávid Magdolna	14. <i>Halász Szilárd</i>
5. Bodnár Olga	10. Deák Márta	15. <i>Horváth Ferenc</i>

16. Kató Katalin	24. Márkus Ilona	36. Suhaj Józsefné
17. Kisfalvi Julianna	25. Máthé Ilona	Garbóczy Margit
18. Kocsis Gyula	26. Merő Erika	37. Szabó Zsuzsanna
19. Koleszár Dénesné	27. Mezei Ilona	38. Szakács Valéria
Kántor Judit	28. Nagy Katalin	39. Szepsy Katalin
20. Kormos	29. Nádudvari Ágnes	40. Szöghy Béla
Zsuzsanna	30. Németh Ilona	41. Tóth József
21. Kunhegyesi	31. Novák Gizella	42. Tóth Judit
Katalin	32. Oláh Julianna	43. Tóth Klára
22. Lengyel Terézia	33. Papp Mária	44. Urbán Erzsébet
23. Lőrincz Éva	34. Sass Klára	45. Vancsó Enikő
	35. Sinyei Rozália	46. Wagner Judit

b) Levelező tagozat:

1. Balogh Györgyné	11. Kovács Ernőné	20. Pethő Jánosné
Varga Erzsébet	Hunyadi Buzás	Gáspár Mária
2. Besenyei János	Etelka	21. Podvercsek
3. Faragó Éva	12. Lakatos Józsefné	Gáborné
4. Faragó Károlyné	Hegyi Mária	Köhler Mária
Tóth Ilona	13. Matyisin Ferencné	22. Pogány Mihály
5. Hernádi Lászlóné	Kovács Éva	23. Rédvay Éva
Palánkai Klára	14. Molnár Józsefné	24. Schubert Andrásné
6. Juhász Zoltánné	Berki Ilona	Zádori Katalin
Szántó Ilona	15. Molnár Jenő	25. Simon Pál
7. Kazai Sándorné	16. Dr. Montovay	26. Szentesi János
Mizser Éva	Tiborné	27. Dr. Székely Árpád
8. Kisgergely Endréné	Telek Emilia	28. Takács István
Kalotai Róza	17. Nyiri Károlyné	29. Tyukodi Béla
9. Kiss Pálné	Dudás Irén	30. Vissi Gyuláné
Balogh Ilona	18. Palisca Attiláné	Bunda Éva
10. Kohár Endréné	Hudik Klára	31. Dr. Zelena Lászlóné
Baán Aranka	19. Pálffy Gáborné	Tóth Magdolna
	Németh Edina	

1965-ben:

a) Nappali tagozat:

1. Antal Juszтина	13. Forrai János	27. Krajnyák Katalin
2. Ballagi Klára	14. Gedőczy Ildikó	28. Kuritár Mária
3. Balogh Klára	15. Horváth Borbála	29. Leskó Margit
4. Báthori Piroška	16. Imsticzai Júlia	30. Linter Mária
5. Boskó Károlyné	17. Ipolyi Katalin	31. Loski Dénesné
Pápay Éva	18. Jakó Erzsébet	Tasi Anna
6. Czeglédi Lajos	19. Józsa Margit	32. Molnár Etelka
7. Csorba Anna	20. Kandrai Ildikó	33. Molnár Lajos
Mária	21. Kántor László	34. Nagy Bozsoky
8. Dancs Mária	22. Kecskés Ibolya	Mária
9. Dombos Mária	23. Kocsis János	35. Nagy Klára
10. Erdei Éva	24. Kovács Ilona	36. Nagy Márta Ottilia
11. Farkas Márta	25. Kovács Sarolta	37. Nemicsok Katalin
12. Farkas Vidorka	26. Kozma Edit	38. Nyitrai Viktória

39. Orosz Ibolya	45. Sajó Julianna	51. Takács Mária
40. Pálfi Józsefné Kottász Ildikó	46. Sáfrány Mária	52. Tóth Mária
41. Petik Jánosné Balázs Judit	47. Schneider Józsefné Vass Ilona	53. Tóth Márta
42. Poór Katalin	48. Szabó Mária	54. Török Mária
43. Rencsisovszki Malvin	49. Szilvási Julianna Katalin	55. Tulipán István
44. Réti József	50. Szova Józsefné Antal Ilona	56. Türk Márta
		57. Varga Józsefné Nagy Katalin
		58. Várady Lajos

b) Levelező tagozat

1. Bajusz Mária	10. Jankó Károlyné Kossik Éva	18. Póbis Istvánné Bartók Márta
2. Bartucz Ferencné Kollár Katalin	11. Kelemen Józsefné Kovács Anna	19. Suhajda Klára
3. Bidlek Márta	12. özv. Kerekes Árpádné	20. Szabó Sámuelné Dankó Piroska
4. Borsos Istvánné Sélley Aranka	13. Kruppa Istvánné Harhai Ilona	21. Szőke Sándorné Szabó Borbála
5. Choma Tivadarné Boróczy Gizella	14. Kun Lajosné Kiss Katalin	22. Timár Lászlóné Juhász Julianna
6. Csontos Béla	15. Maksay Ernőné Éliás Katalin	23. Tinschmidt Ernőné Dezsőfi Marianna
7. Dr. Csókás Jánosné Kopf Karolin	16. Mészáros Katalin	24. Toplenszky Gizella
8. Gaszner Marianne	17. Porcs Józsefné Bittner Mária	25. Törő Alajosné Gyenes Margit
9. Jamniczki Éva Mária		

A kollégium társalgója

IV.

A TERÜLETI SZAKMAI GYAKORLAT

A tanítóképzős területi szakmai gyakorlat szervezésének része az intézetben folyó képzésnek, s az a célja, hogy a tanult elméleti ismeretek tudatos gyakorlati alkalmazásával fejlessze az oktató-nevelő munka végzésével kapcsolatos jártasságokat. Ennek érdekében a III. éves hallgatók — fele részben az I., fele részben pedig a II. félévben — külső általános iskolákban negy hónapon át folyamatos gyakorlati munkát végeznek. Egy-egy iskolánál egyszerre 1—4 jelölt van szakmai gyakorlaton.

Hallgatóink eddig a következő helyeken végeztek gyakorlatot: Emőd, Felsőzsolca, Mezőkövesd, Nyékládháza, Ózd, Putnok, Sajószentpéter, Sárospatak, Sátoraljaujhely, Szerencs, Széchalom, Tokaj (csaknem minden évben). — Bekecs, Bodroghalom, Boidogkőváralja, Bodvaszilás, Bükkábrány, Encs, Hejőkeresztúr, Gönc, Karcsa, Kazincbarcika, Károlyfalva, Mád, Mályi, Megyaszó, Mezőcsát, Miskolc, Olaszliszka, Ormosbánya, Rudabánya, Sály, Taktaharkány, Tarcsl, Tiszakarád, Tiszalúc, Tizzaszederkény, Tótsva, Vajdácska, továbbá Gyöngyös, Markaz, Nyírbogdány, Rétság, Salgótarján (csak 1—2 alkalommal).

Gyakorlóféléves hallgatóink közül az 1964/65. tanév első felében 12, a másodikban pedig 18 képesítés nélküli nevelőként működött a nagy nevelőhiánnyal küzdő általános iskolákban. Ezeknek a jelölteknek 5 hónapon át önállóan kellett megoldaniuk a rájuk bízott osztály minden oktató-nevelő munkáját. Atmeneti, kenyszer-megoldás ez, amely azonnali megszűnik, ha minden iskola nevelő-ellátottsága megfelelő lesz. Az itt folyó munka elemzésével éppen ezért nem is foglalkozunk.

A szakmai gyakorlat során *hallgatóink mind a négy alsótagozati osztályban megismerik az oktató-nevelő munka gyakorlati tennivalóit*. Négy hetenkénti váltással, azonos munkabeosztással, más-más osztály oktatási-nevelési feladatait próbálják meg. Az első hetet hospitálással töltik s közben megfigyelik az osztály tanulóit, az ott folyó munka sajátosságait s naponta egy-egy tanítási órához vázlatot készítenek. A második héten az orálatogatás feladatainak megoldása mellett naponta egy-egy órában megteleelő előkészület alapján tanítanak is. A harmadik és negyedik hétre átveszik az osztály folyamatos irányítását, s ebben az időben ők az osztályban folyó oktató-nevelő munka tudatos szervezői, felelős végzői.

A gyakorlófélév alatt hallgatóink nemcsak a tanítási órán folyó tanítói munkával kapcsolatban szereznek tapasztalatot, hanem megfigyelnek és megpróbálnak minden olyan nevelői tevékenységet is, amelyet a kisebb települések tanítói az osztályon és iskolán kívül rendszeresen szoktak végezni. Megfigyelik az egész általános iskola életét, részt vesznek a tanító minden munkájának végzésében, a füzetek javításában, a szemléltető eszközök készítésében, a kisdobos foglalkozásokon, az alsótagozati szakköri munkában, a tanulmányi séták és kirándulások szervezésében, az iskolai ünnepek rendezésében, a gyermekek órán kívüli foglalkoztatásának irányításában, a napközi otthoni nevelésben, a családlátogatásokban, az alsótagozati módszertani munkaközösség és a nevelőtestület értekezletein, a helyi népművelési feladatok, a községi KISZ, Nőtanács stb. problémáinak megoldásában. Ezekeken keresztül gyakorlóféléveseink szoros kapcsolatba kerülnek a gyakorlati élettel, azokkal a társadalmi, kulturális, gazdasági viszonyokkal, amelyek között majd később mint tanítók maguk is fognak dolgozni.

A gyakorlófélév feladatainak megoldásában, a kezdő nevelő számára adódó nehézségek legyőzésében *hallgatóink sok segítséget kapnak*. Az osztályvezetők mint *gyakorlatvezetők* állnak mellettük, s a gyakorlat során a fokozatosság elvének érvényesítésével a munka végzésében egyre nagyobb önállóságot biztosítanak a hallgatóknak. Arra törekszenek, hogy a jelöltek munkájának előkészítése, ellenőrzése és a végzett munka konkrét, nevelő hatású elemzése soha se maradjon el.

A területi szakmai gyakorlat feladatainak megoldásában támogatják hallgatóinkat a külső gyakorló *általános iskolák igazgatói, nevelőtestületi és a községek dolgozói is*. Az igazgatók irányítják a jelöltek beosztását és az egyes osztályokban végzett munka befejezésekor, továbbá a gyakorlófélév végén a gyakorlatvezető nevelőkkel együtt elemzik a hallgatók munkáját, s írásos jellemzést küldenek az intézetnek. Az iskolák többi nevelői is tigyelik a jelölteket, és segítik őket a helyes nevelői magatartás kialakításában. Jó hatásúak gyakorlóféléves hallgatóink fejlődésére a település társadalmi körülményei is. Az iskolán kívüli munkában tudatosabbá lesz bennük, hogy minden ember felelős szocialista fejlődésünkért, s tudásukat, bátor kiállással nekik is következetesen részt kell vállalniuk társadalmunk életének alakításában.

Sokat tesznek a szakmai gyakorlat sikeréért a tanítóképző intézet *oktatói is*. Félévenként legalább három alkalommal meglátogatják hallgatóinkat s irányítják szocialista emberi és tanítói fejlődésüket. Az ellenőrzések során nevelőink nemcsak a tanítási órán végzett munkát nézik meg és elemzik, hanem megkérdezik és meghallgatják az illetékesek véleményét a jelöltek életéről, munkájáról, magatartásáról; megfigyelik órán kívüli magatartásukat, munkarendjüket, otthonukat, tanulmányozzák írásbeli feljegyzéseiket, s a közvetlen teendők megjelölésével igyekeznek biztosítani optimális fejlődésüket. A tapasztalatokról rövid feljegyzést készítenek, amelyet a következő látogató ellenőrzése során felhasznál. Intézetünk nevelői az elmúlt 8 félévben 540, félévenként átlag 65—70 alkalommal látogatták meg gyakorlatozó hallgatóinkat. — Ezenkívül a gyakorlatvezetők számára évenként, a gyakorlóféléves hallgatók számára pedig félévenként konferenciákat tartunk intézetünkben, amelyekben elemezzük az elmúlt időszak munkáját, s kijelöljük a következő időszak legfontosabb feladatait.

Szerzett tapasztalataink szerint a területi szakmai gyakorlat rendkívül *jó hatású* hallgatóink fejlődésére, az általános iskolák munkájára és intézeti oktató-nevelő munkánkra egyaránt.

a) A gyakorlat során hallgatóink közvetlen kapcsolatba kerülnek szocialista társadalmunk életével, a továbbfejlődés érdekében megoldandó konkrét tennivalókkal. Erőfeszítéseik közben formálódik világnézetük, fejlődnek erkölcsi jellemvonásaik, mélyül hivatásszeretetük. Végzett munkájuk alapján megállapítható, hogy vállalják a rájuk bízott iskolai és iskolán kívüli feladatok megoldását. Munkájukban igyekeznek érvényt szerezni a szocialista pedagógiai követelményeknek. Következésképpen, tudatosan törekszenek megoldani a legnehezebb feladatokat is (a nagylétszámú osztályokkal, a túlkoros gyermekekkel való foglalkozás, az ilyen osztályokban a tanulók figyelmének, fegyelmének biztosítása stb.). Beszámolóik szerint a négy hónap hatására közvetlenebb, szervezettebb, nevelőbb hatású lesz a gyermekekkel való foglalkozásuk, tudatosulnak, mélyülnek bennük a tanítói munkához szükséges személyiségjegyek. Hangoztatják,

hogy a gyakorlati nevelés szempontjából, a gyermekekkel való bánásmód tekintetében sokat tanulnak s biztonságosabb, nyugodtabb lesz nevelői eljárásuk.

b) Jó hatása a gyakorlólélév a *külső általános iskolák életére is*. Hallgatóink szocialista tudatosságot, lendületet, korszerű szemléletet visznek magukkal, s sokszor indítékot szolgáltatnak a nevelők eredményesebb önkéntes továbbképzéséhez. Sok ált. iskolai nevelő számolt be arról, hogy a jelöltek munkájának hatására nagyobb gondot fordít a gyermekek sokoldalú nevelésére, nagyobb tervszerűséggel igyekszik megszervezni az ének, rajz és testnevelés óráit. Ezenkívül intézetünk konferenciákon, elméleti továbbképzéssel, a korszerű oktatási-nevelési eljárások bemutatásával s elemzésével stb. segíti az ált. iskolák fejlődését.

c) Jó hatása a szakmai gyakorlat *intézeti munkánkra is*. A gyakorlat során eddigi 44 település 51 ált. iskolájával kerültünk közvetlenül kapcsolatba, s közben megismerkedtünk közelebbről a gyakorlati élet konkrét követelményeivel, hallgatóink jövődi munkaterületével. A tapasztalatok arra ösztönzik intézetünk nevelőit, hogy a konkrét feladatok megoldására, a nehézségek legyőzésére s ezzel együtt társadalmi fejlődésünk oktatási-nevelési feladatainak eredményesebb megoldására nagyobb életközelségben s még tervszerűbben készítsék elő hallgatóinkat. Jó hatása a gyakorlólélév intézetünk munkájára azért is, mert a gyakorlaton levő jelöltek kapcsolatot tartanak fenn a bent tanulókkal s tájékoztatóik alapján közelebb kerülnek a mindennapi élet problémáihoz, s a társadalmi igény ilyen megismerése ösztönzőleg hat elméleti és gyakorlati felkészülésükre.

Megállapítható tehát: a területi szakmai gyakorlat hozzájárul ahhoz, hogy intézetünk tökéletesebben teljesítse a szocialista társadalmunk által számára kijelölt feladatokat: eredményesebben valósítsa meg az életre nevelést és elméletileg-gyakorlatilag jól képzett felsőfokú kádereket, szocialista szakembereket, a társadalom életében aktívan résztvevő tanítókat képezzen.

Ködöböcz József

V.

A TERÜLETI TÁRSADALMI GYAKORLAT

Intézetünk I. évet végzett hallgatói 1960, 1961 és 1962 nyarán kéthetes kötelező területi társadalmi gyakorlaton vettek részt. Ennek során *kettős feladatot* kellett megoldaniok: napi 4 órában fizikai munkával részt vettek a termelésben, 4 órát pedig kulturális kutató-gyűjtő munkára fordítottak.

Három év alatt kisebb csoportokban 154 hallgatónk végzett gyakorlatot megyénk 8 ipari és mezőgazdasági nagyüzemében. Három alkalommal voltak a Tiszapalkonyai Hőerőműben, két alkalommal a Tokaj-Hegyaljai Állami Gazdaság Tarcali Üzemegységében, s egy alkalommal a DIMÁVAG-ban, a Lenin Kohászati Művekben, a Percesi Tanbányában, az ÉMÁSZ-nál, a Miskolci Pamutfonó Vállalatnál, a Játék- és Fatömegecikk Ktsz-nél.

A gyakorlaton résztvevők *sokféle fizikai munkát végeztek*. Az üzemekben általában ipari és fizikai segédmunkásként dolgoztak, de itt-ott kisebb, egyszerűbb szakmunkás-feladatokat is megoldottak. Így kerültek a lakatosműhelybe, a Pamutfonó Vállalat és a Játék- és Fatömegecikk Ktsz különböző gépei mellé, a bányába stb. A jelöltek a fizikai munkában jól megállták a helyüket: minden feladatot szívesen vállaltak és lelkiismeretesen el is végeztek. Ennek is köszönhető többek között, hogy közel kerültek az üzemek dolgozóihoz, akik megszerették őket.

Hasonló lelkesedéssel, szorgalommal és eredménnyel végezték hallgatónk a *kulturális gyűjtő és feldolgozó munkát* is. Gyűjtő tevékenységük főbb témakörei a következők voltak:

- a) A település története, az üzem fejlődésének története.
- b) Az üzem kulturális élete: 1. Kulturális fejlődés a felszabadulás óta. 2. A település, az üzem művelődési rajza, általános művelődés, szakmunkásképzés. 3. Népszokások, munkásszokások.
- c) Szociális gondoskodás az üzemben: 1. Bölcsőde, óvoda. 2. Egészségügyi intézmények. 3. Szociális juttatások a munkahelyen, az üzemen kívül a dolgozóknak, a csaiádtagoknak stb.
- d) Az üzemben folyó társadalmi, tömegszervezeti munka.
- e) Az üzem dolgozóinak élete.

Az anyag minél teljesebb összegyűjtését a jelöltek sokrétű munkával oldották meg. Megkeresték a helytörténet ismerőit, az üzemfejlődés szakembereit, a tömegszervezeti, kulturális munkák irányítóit, elhalmozták őket kérdéseikkel s az őszinte, közvetlen beszélgetésekben feltártult előttük a település, a nagyüzem élete, kulturális munkája, szociális tevékenysége. Tanulmányozták az üzemi KISZ és szakszervezet munkáját, a szocialista brigádok naplóit. Volt olyan csoportunk, amelynek lehetősége nyílt üzemi társadalmi bírósági ülésen való részvételre is. Az üzem munkásai közül többen meglátogattak otthonában, részt vettek üzemi összejöveleteken, kulturális rendezvényeken, sőt lehetőség szerint kultúrműsort is adtak az üzem dolgozóinak tiszteletére. Az összegyűjtött anyagot feldolgozták, rögzítették és az üzemeknek is megküldötték. Ezenkívül a gyakorlatozók a következő tanévben az üzem kuldötteinek jelenlétében az intézet egész ifjúsága előtt kollégiumi esteken számoltak be végzett munkájukról, s ismertették az üzem életével kapcsolatos megfigyeléseiket. E beszámolók igen jó hatásúak voltak a többi évfolyam halgatóira, azok politikai-társadalmi tudatának fejlődésére is.

A társadalmi gyakorlat hatása figyelemre méltó volt hallgatónk fejlődése szempontjából. A jelöltek két hetig együtt éltek az üzem dolgozóival. Munka közben megismerték és megszerették őket. Megbeszélték egymás, a mindennapi élet problémáit s közösen próbálták megoldani az egyéni és közös feladatokat. Közvetlenül tapasztalták az üzemek szervezettségét, politikai erejét. Gondolkodásban, érzésben, tenniakarásban egyaránt közel kerültek az üzemek dolgozóihoz. Ontudatos, komoly, szerény magatartásukért, szorgalmas munkájukért az üzemek dolgozói és vezetői is megszerették hallgatónkat. Az üzemben folytatott feladatok hatására formálódott társadalmi tudatuk, fejlődtek világnézeti, erkölcsi jellemvonásaik. S a fizikai munka mellett végzett kulturális gyűjtőmunkában és az összegyűjtött anyag feldolgozása közben alakult politikai látásuk, mélyült világszemléletük, hivatástudatuk.

Az üzemek dolgozóinak beszámolóit szerint jó hatású volt a gyakorlat az üzemekre is: jobban tudatosult s konkrét formában meg is valósult nevelő szerepük. Mindent elkövettek, hogy a gyakorlat során végzett fizikai és szellemi munka egyaránt optimális hatású legyen. Megismertették hallgatónkkal a tervszerű termelés egész üzemi folyamatát, az üzemek szervezetét, bepillantást engedtek az üzemek belső életébe s a fizikai munka közbeni lehetőségek mellett sok alkalmat szereztek a munkásokkal való találkozásokra is. A gyakorlat során tapasztaltuk, hogy az üzemek látják a neveléssel kapcsolatos társadalmi feladataikat, érzik felelősségüket s szívesen segítenek is a nevelési feladatok megoldásában.

1963 óta hallgatóink nem mennek nyári területi társadalmi gyakorlatra. Korszerűsített új tantervünk a fent említett sokféle hatás ellenére sem alkalmazza a területi társadalmi gyakorlat eddigi formáját. Helyette 7 napos országjáró tanulmányutat vezet be, melynek során sort kell keríteni állami gazdaságok, üzemek látogatására is. A változtatás mellett több érv szólt. A szocializmus alapjainak lerakásával, a szocialista mezőgazdaság megteremtésével a falusi gyermek is egyre inkább szocialista környezetben nő fel s már hazulról hozza majd magával azokat a hatásokat, amelyek megerősítéséhez a társadalmi gyakorlat is hozzájárult. Emellett a politechnikai oktatás eredményesebb megvalósulása, a szocialista munkaiskola kialakulása még jobban fogja csökkenteni a kéthetes fizikai munka végzésének jelentőségét. Az új rend bevezetését indokolta továbbá az a megfontolás is, hogy a gondosan eltervezett és jól megszervezett egyhetes tanulmányút szélesebb körű tájékozódásra ad lehetőséget, sokoldalúbb élményanyagot biztosít, mint az egyetlen — vagy csak mezőgazdasági, vagy csak ipari — üzemben végzett gyakorlat, s így eredményesebben, optimálisan szolgálhatja a hallgatók emberi és nevelői fejlődését.

Ennek ellenére megállapítható, hogy a kéthetes nyári területi társadalmi gyakorlat társadalmunk fejlődésének, felsőfokú tanítóképzésünk megvalósításának adott szakaszában rendkívül jó hatású volt. Tudatos megszervezése segítette a szocialista tanítóképzés eredményességét, s a nevelés társadalmi jellegének tudatosítását.

Ködöböcz József

VI.

AZ INTÉZET MSZMP SZERVEZETE

Az intézet pártszervezete 1959 júliusában alakult meg. Már az első időktől kezdve olyan feladatokat tűzött ki, amelyek megoldása során — pártunk VII., VIII. kongresszusa, az SZKP XXII. kongresszusa, a Művelődéspolitikai Irányelvek, valamint az ezek alapján kidolgozott iskolareform mint eszmei iránymutatók segítségével — a tanítóképző intézet legfőbb céljai megvalósulhatnak.

Megvalósítandó fő feladataink az alábbiak voltak: megteremteni az intézet és a gyakorló általános iskola nevelőinek eszmei-politikai egységét, biztosítani a hatékony világnézeti nevelést, élővé tenni az iskolai és iskolán kívüli munkában a marxizmus—leninizmus tanításait, irányítani a KISZ életét és munkáját.

Mindeme célok megvalósítását kívánták elérni a rendszeresen megtartott vezetőségi- és taggyűlések. Az intézeti pártszervezet munkáját tervszerűen, munkaterv alapján végezte. A gyűléseken az aktuális bel- és külpolitikai kérdéseken kívül rendszerint olyan problémák megvitatása került szónyegre, amelyek az intézet működésére, a különböző tömegszervezetek tevékenységére, a kollégiumok életére és a hallgatók tanulmányi munkájára vonatkoztak. Így, többek között, megvitatta a pártszervezet egy-egy félév pártmunkáját, a hallgatók politikai-világnézeti fejlődésének eredményeit, hiányosságait, a szakszervezet életét, a hallgatók tanulmányi munkáját, a kollégiumok és diákönkormányzat kérdéseit, a KISZ tevékenységét. Foglalkozott az intézetben folyó világnézeti neveléssel, az egyes intézeti szakcsoportok működésével, a gyakorló általános iskola és a napközi otthon oktató-nevelő munkájával, a pártcsoportok működésével, a pártépítés módszereivel, az intézet kulturális hivatásával.

A pártszervezet arra törekedett, hogy az intézet minden szellemi és technikai dolgozója részesüljön az ideológiai oktatás valamilyen formájában. A tantestületek tagjai valamennyien elvégezték „A marxizmus—leninizmus alapjai” tanfolyamot, a technikai dolgozók pedig az Időszerű kérdések-vel foglalkoztak. A Marxizmus—leninizmus Esti Egyetemet 9 intézeti tanár, és két gyakorló iskolai tanító végezte el. A vezetőség Pártonkívüli Aktívacsoporthoz is szervezett. Ennek tagjai részt vettek azokon a taggyűléseken, melyeken az intézet általános problémái kerültek megvitatásra, valamint megbízásokat kaptak a kollégiumi nevelőmunka segítésére, tanácsválasztási agitációra, sajtóelőfizetők gyűjtésére stb.

Az intézeti pártszervezet több alkalommal szervezett nyílt pártnapot is; ezekre többször a megyei, járási és községi pártbizottságtól kért fel előadókat. A speciális kollégiumként szervezett ateista előadásorozat főképpen az intézet hallgatóinak tudományos világnézeti alappal való ellátását szolgálta.

A pártszervezet igen nagy gondot fordított a pártépítés kérdéseire is. Agitációs munkájával elérte, hogy a politikailag és világnézetiileg fejlettebb nevelők párttaggá válhassanak. Fontos feladat volt számára az is, hogy felkutassa és segítse azokat a fejlettebb KISZ-tagokat, akiket a párttagságra méltónak tartott. A párttagság ezen a téren eredményes munkát végez, mert egyre több hallgató kéri felvételét az intézet pártszervezetébe.

Szervezetünk a megyei, járási és a helybeli MSZMP szervezetekkel is jó és eredményes kapcsolatot alakított ki.

Minden rendelkezésre álló eszközzel eredményesen, állandóan azon fáradozik az intézet pártalapszervezete, hogy fő célját: a sokoldalúan képzett kommunista tanító kialakítását maradéktalanul megvalósíthassa.

Mátray László

VII.

AZ INTÉZET SZAKSZERVEZETI ÉLETE

Az intézetben folyó szakszervezeti munka egyidős a felsőfokú tanító-képző intézettel. Ahogyan az iskola nevelőinek, dolgozóinak létszáma növekedett, ugyanúgy gyarapodott a szakszervezeti tagok száma is. Intézetünk nevelői kezdettől fogva tagjai a Pedagógus Szakszervezetnek, egyéb dolgozói azonban csak fokozatosan léntek be. Ma megelégedéssel mondhatjuk, hogy minden dolgozónk tagja a Pedagógus Szakszervezetnek. Taglétszámunk 89 fő. Ugyancsak szépen emelkedik az Eötvös-alapi tagok száma is, a nevelők 99 százaléka Eötvös-alapi tag.

Szakszervezetünk tevékenységét azok az általános szempontok határozzák meg, melyeket a Szakszervezetek Országos Tanácsa, illetőleg ezen belül a Pedagógusok Szakszervezete állít elénk. Munkánk során sok esetben kaptunk közvetlen feladatokat és segítséget is a Pedagógusok Szakszervezete Megyei Bizottságától, valamint szakszervezetünk központi vezetőségének egyes osztályaitól, továbbá szakszervezetünk Felsőoktatási Tagozatától.

A szakszervezeti bizottság igyekezett megfelelni azoknak a kívánalmaknak, melyeket egyrészt az intézet dolgozói, másrészt pedig a fölöttes szakszervezeti szervek állítottak eléje. Mindenkor fontos feladatának tekintette a dolgozók szociális és munkakörülményeinek a vizsgálatát, és ennek eredményeként fokozott javítását, segítségét. Javaslatot tesz az intézet igazgatójának a különböző szociális segélyek és egyéb juttatások elosztására, az intézet dolgozóinak rendkívüli feljebb sorolására, a kitüntetésekre.

Sok gondot fordít intézetünk szakszervezeti bizottsága dolgozóinknak a Munka Törvénykönyvében előírt kötelességeire, de ugyanakkor az abban biztosított jogainak gyakorlására is. Ilyen szempontból végzik munkájukat a bizottság különböző reszortfelelősei: a bér- és munkaügyi felelős, a munkásellátási felelős, a munkavédelmi felügyelő, az üdülési felelős stb.

Intézetünk sajátos jellegének megfelelően fejt ki erős szakszervezeti bizottságunk annak érdekében, hogy a legjobb szakmai felkészültséggel rendelkező pedagógusok kerüljenek ki intézetünkéből. Ezért támogatja, segíti és szervezi a szakszervezet tagjainak szakmai és ideológiai továbbfejlődését. Kezdeményezi és rendezi azokat a lehetőségeket, amelyeknek célja és feladata, hogy intézetünk a legszorosabb kapcsolatot tartsa fenn egyrészt a község, illetőleg a vidék pedagógusaival, másrészt a nagy társadalmi közösségekkel. Erőteljesen támogatja állami vezetésünknek azt a törekvését, hogy a tanítóképző a környék pedagógiai fellegvára legyen. Szakszervezeti bizottságunk általános feladatai között szerepel, hogy biztosítsa az állami vezetés és a társadalmi szervek harmóniáját, a demokratizmus legteljesebb érvényesülését a vezetésben. Ezen a téren elért eredményeivel is a tökéletesebb tanítóképzést szolgálja.

Kállai István

VIII.

A KISZ-SZERVEZET MUNKÁJA

A Kommunista Ifjúsági Szövetség nagy jelentőségű feladatot tölt be intézetünk életében. Sajátos módszereivel, tömeghatásával, szervezetségével hozzájárul nevelési célkitűzéseinek megvalósításához.

Mint politikai szervezet különös szerepe van a tanulóifjúság világnézeti, erkölcsi-politikai arculatának kialakításában, a tanulmányi munka megszervezésében, erős, összeforrott, egységes célokért küzdő közösség megszilárdításában.

Foglalkozik a fiatalok esztétikai és fizikai nevelésével és egyik legmegtisztelőbb feladata, hogy tagjait felkészítse és éretté tegye a párttagságra.

A szervezetség 100 százalékos. A mozgalmi munka feladatainak tökéletes végrehajtása és a demokrácia legteljesebb biztosítása érdekében három alapszervezet működik, választott vezetőséggel, önálló munkatervvel. Az alapszervezetek munkáját az intézeti KISZ-szervezet csúcsvezető-sége egységesíti. A kilenc tagú csúcsvezetőség munkájáról időnként beszámol a KISZ-gyűlésnek.

Vezetőségeink a tagság által jóváhagyott féléves munkaterv alapján dolgoznak. Munkaterveik tartalmazzák a közelebbi és távolabbi célkitűzéseket.

Erkölcsi-politikai nevelés szempontjából jelentősebbek a rendszeres sajtóolvasás megszervezése, politikai körök munkájának irányítása, területi KISZ-alapszervezetek számára előadók biztosítása, időszerű politikai kérdésekről vitaestek szervezése stb.

A munkához való helyes viszony kialakítása érdekében a KISZ a tanulósoportokon belül tanulmányi versenyeket, tanulópárokat szervez, alkalmazza a kritika és önkritika módszereit. Felelősségteljes feladatként szerepel a kollégiumi élet helyes megszervezésében, a kollégiumi fegyelem, rend biztosításában vállalt szerepük.

Új színfolt az ez évben megalakult KISZ-klub. Feladata, hogy a hallgatóknak kulturált körülmények között értékes szórakozási, művelődési lehetőséget biztosítson, fejlessze öntevékenységüket, emelje művészi ízlésük színvonalát.

A szervezet öntevékeny, az intézeti pártszervezet azonban figyelemmel kíséri, segíti. Feladataik tökéletesebb megvalósítása érdekében egy-egy párttag patronálja.

Oláh Katalin

IX.

A KOLLÉGIUMI NEVELŐMUNKA

A kollégium az intézet szerves része, annak nevelési és szociális intézménye, amelyben a legjelentősebb feladataink valósulnak meg, ugyanakkor a KISZ tevékenységének is fontos bázisa. Otthont nyújt az intézet székhelyén kívül lakó arra érdemes hallgatóknak.

Vezetője az intézeti igazgató, aki a kollégiumot közvetlenül irányítja. A vezetést elősegítő szervek: a Kollégiumi Tanács, a Kollégiumi Gyűlés, a Kollégiumi Alapközösségek. A Kollégiumi Tanács elnöke az intézet igazgatója. A Kollégiumi Gyűlés az ifjúsági önkormányzat legfőbb szerve.

Intézetünkben arra törekedtünk, hogy a kollégiumi munka megvalósítását a KISZ feladatai közé sorolja. A KISZ-vezetőség egyik választott tagja megbízást kapott a kollégiumi titkári teendők elvégzésére, a kollégiumi önkormányzat irányítására. Az eltelt időben *Forgony István, Héri Éva, Kőszegfalvi Katalin, Vanczák Ernő, Antal Jusztina, Szirák Mária, Kocsis János, Gyurcsó László* töltötték be a kollégiumi titkári tisztséget. Biztosították az állandó kapcsolatot a KISZ-vezetőség, általában a KISZ és a kollégium tagjai között. Így valósult meg a KISZ és a kollégium közös feladatainak megoldása. A Kollégiumi Gyűlés kidolgozta a belső életre vonatkozó szabályzatot, ezt jóváhagyásra bemutatta a KISZ vezetőségnek és az intézet igazgatójának. Minthogy a KISZ megsegítése a pártmunka egy része, az intézeti pártszervezet az elmúlt évben megbízást adott *Oláh Katalin* intézeti tanárnak, hogy mind az ifjúsági szervezet, mind pedig a kollégium feladatainak megvalósításában segítséget nyújtson. Az intézet nevelői kara is jelentős mértékben vesz részt ebben a munkában, mivel a kollégiumi alapközösségek azonosak az állami tanulósoportokkal, amelyeknek élén egy-egy választott tanulósoportvezető áll, patrónusként pedig egy-egy megbízott tanár működik.

A kollégiumi nevelés célja azonos a Tanítóképző Intézet általános céljával. Sajátos jellegéből következően a kollégiumi nevelőmunka középpontjában egyrészt az erkölcsi, világnézeti feladatainak megvalósítása, másrészt a szakmai képzés segítségével túl magas fokú hivatástudat kialakítása áll.

A konkrét munkafeladatok a kollégiumi alapközösségeken belül realizálódnak. Legjelentősebbek: a tanulmányi munka megszervezése, az egészséges közvélemény kialakítása, a konstruktív kritikai szellem érvényesítése, a közösségi élet kialakítása és megszilárdítása, politikai felvilágosító munka, a kollégiumi rend és fegyelem megszilárdítása.

Ebben az évben kollégiumi életünk sajátos új színfolttal gazdagodott: társas életet, kulturált szórakozást, önművelődést szolgáló klubot létesítettünk. Számos rendezvényei közül kiemeljük azokat a vitaesteket, összejöveteleket, amelyeket pl. A szerelem, házasság, válás, Fiatalkorúak bűnözése címmel tartottak, valamint az irodalmi és művészeti „Ki mit tud” vetélkedőket.

Nagyszabásúak és a kollégium minden tagját megmozgató esemény számba mentek a kollégiumi estek. Ezeknek a témái részben a már megszüntetett területi társadalmi (üzemekben, állami gazdaságokban, termelőszövetkezetekben) gyakorlatok tapasztalataira, részben világnézeti, erkölcsi, politikai tartalmú kérdésekre vonatkoztak.

Kollégiumaink jelenleg két épületben vannak elhelyezve, az 1964-ben felépült Kazinczy és a Lorántffy Kollégiumban. Mindkét épületben a nevelőmunka tárgyi feltételei messzemenően biztosítottak.

Komáromy Béla, Oláh Katalin

X.

A HALLGATÓK SPORTTEVÉKENYSÉGE

Az intézet sportklubja 1959-ben alakult, mint a Sárospataki Tanítóképző Intézet hallgatóinak és dolgozóinak önkéntes testnevelési és sport-szervezete. A klub a Magyar Testnevelési és Sport Szövetség, illetve a Magyar Egyetemi Sporttanács ellenőrzése és irányítása alatt működik.

Három szakosztályunk: a torna-atlétika és a kosárlabda-, bekapcsolódott Borsod megye sportéletébe. A megyei bajnokságokon való részvétel mellett évről évre részt vesznek versenyzőink az országos főiskolai bajnokságokon is. A sportklub vezetősége az intézet KISZ-szervezetével együtt eredményesen szervezi a tömegsportot is. Célkitűzésünk, hogy minden itt végzett tanító megszerezze a Kilián-jelvényt.

Versenyzőink eredményesen szerepelnek a különböző versenyeken. Női kosárlabda csapatunk 1962-ben és 1963-ban bejutott az országos főiskolai kosárlabda bajnokság elődöntőjébe, ahol 1962-ben a Testnevelési Főiskola, 1963-ban a Budapesti Orvostudományi Egyetem csapataival szemben maradt alul a döntőbe jutásért folyó játékban.

Gaál Ilona hallgatónő az országos főiskolai atlétikai bajnokságon 1962-ben a 400 m-es síkfutásban a második, 1963-ban a negyedik helyezést érte el.

Jó eredményeket értek el a megyei versenyeken és bajnokságokon is. Női tornászcsapatunk több ízben nyert megyei bajnokságot, kosárlabda csapatunk 1962-ben a második, 1963—64-ben a harmadik helyen végzett a megyei I. osztályú bajnokságban.

Sportklubunk tagjai számára alapfokú sportvezetői tanfolyamok szervezésével lehetővé tesszük, hogy megismerkedhessenek a sportszervezés kérdéseivel is. 1965. évben az intézetben szervezett tanfolyamon 35 hallgató vett részt.

Sipos György

XI.

AZ INTÉZETI KÖNYVTÁR

A könyvtár feladata az intézet oktató-nevelő és tudományos munkájának elősegítése, a tanárok, nevelők és hallgatók szakirodalmi ellátása, szakmai és ideológiai fejlődésük támogatása. A könyvtár gondoskodik a tanulmányokhoz szükséges kiadványok beszerzéséről, s biztosítja az intézet dolgozói és hallgatói számára az általános műveltségük fejlesztéséhez szükséges ismeretterjesztő és szépirodalmi műveket is. Ezenkívül az intézeti könyvtár látja el — letéti rendszerben — a gyakorlóiskolai tanulókat megfelelő olvasnivalóval, a gyermekirodalom java alkotásaival.

A könyvtár állománya az 1964/65. tanév végén 19 000 kötet. Az évi gyarapodás mintegy 2000 kötet. A költségvetésben könyvbeszerzésre biztosított összeg 36 000 forint, folyóiratok előfizetésére 5000 forint. Az új

beszerzések 30 százaléka szorosan vett pedagógiai szak-kiadvány. A teljes állományon belül is ez a pedagógiai és pszichológiai művek részaránya. Több száz kötetnyi idegen nyelvű — régibb és újabb kiadású — pedagógiai, pszichológiai mű is a kutatók rendelkezésére áll. Ezenkívül 75-féle — szakjellegű és általános tartalmú — folyóirat jár rendszeresen a könyvtárba.

Az állományban való tájékozódást betűrendes és szak-katalógus biztosítja. Az állomány raktári elhelyezése is az Egyetemes Tizedes Osztályozáson alapuló szakrendben történik.

A könyvtár munkájának az intézet oktató-nevelő és tudományos munkájával való összehangolása céljából a főhivatású szakkönyvtáros mellett intézeti tanárokból álló könyvtári bizottság működik. A könyvtáros — az adott lehetőségeken belül — az oktató-nevelő munka, valamint a tudományos kutatás céljait szolgáló tájékoztató és bibliográfiai feladatokat is ellát. Könyvtárunk olvasóforgalma évről évre növekszik.

A könyvtár nyilvántartott olvasóinak száma az 1964/65. tanévben 350 fő volt. Az intézet dolgozóin, nappali és levelező tagozatos hallgatóin kívül más oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok és tudományos kutatók is igénybe veszik könyvtárunk szolgáltatásait, ennek magyarázata, hogy Észak-Magyarországon intézetünk rendelkezik a leginkább számottevő és korszerű szakirodalmi gyűjteménnyel.

Az 1964/65. tanév olvasási statisztikája a következő:

Kölcsönzött kötetek száma: 5917 kötet

Ebből pedagógiai és pszichológiai mű: 2032 kötet

Helyben olvasás: 5800 kötet könyv és folyóirat.

A könyvtár olvasóinak külön kutatószoba és olvasóterem áll rendelkezésükre. Ezenkívül az új leány-kollégiumunkban is külön olvasószoba biztosítja a szakirodalom zavartalan használatát.

Berecz József

XII.

INTÉZETÜNK KAPCSOLATAI TESTVÉRINTÉZETEKSEL.

Intézetünk fejlődésében jelentős szerepet játszanak a hazai és külföldi testvérintézményekkel kialakult kapcsolataink.

Az *Egri Tanárképző Főiskolával* 1962-ben kezdődött baráti együttműködésünk. Ennek állomásai: 1962. májusi egri Főiskolai Napokon küldöttséggel vettünk részt, 1963-ban a két intézmény vezetője: *dr. Szántó Imre* és *Komáromy Béla* együttműködési szerződést írt alá, mely kiterjed a kiadványok és jegyzetek cseréjére, kölcsönös látogatásokra, előadók cseréjére, egymás tudományos rendezvényein való részvételre, közös témák kutatására stb. Ennek alapján küldöttséggel vettünk részt az Egri Tanárképző Főiskola fennállásának 15. évfordulóján rendezett tudományos ülésszakon, amelyen korreferátumot mondott *Ködöböcz József* igazgató-helyettes. Az 1964. évi Intézeti Napjainkon előadást tartott *dr. Bakos József* kandidátus, tanszékvezető főiskolai tanár és *dr. Berencz János* tanszékvezető főiskolai docens. Képviselőink részt vettek az Egri Tanárképző Főiskola évnyitó ünnepségein, a főiskolai igazgató tanács ülésein. Előadásokat tartottak intézetünkben *dr. Bakos József* és *Szokodi József* főiskolai tanszékvezető docens.

Jó kapcsolatunk épült ki a *Nyíregyházi Tanítóképző Intézettel* is. A kölcsönös szakmai tapasztalatcserék mellett népes küldöttséggel vettünk részt egymás intézeti napjain, rendezvényein. Közösén tartottunk Gár-

donyi Géza emlékünnepséget s ezen Sárospatakon *Sárdi Béla* nyíregyházi intézeti vezetőtanár, Nyíregyházán *E. Kovács Kálmán* sárospataki int. tanár mondott ünnepi beszédet, a műsört a két intézet hallgatói adták. Hozzájárult kapcsolataink elmélyítéséhez az is, hogy a Művelődésügyi Minisztérium megbízásából intézetünk gyakorló iskolájának munkáit a Nyíregyházi Tanítóképző Intézet nevelőiből álló bizottság *Adriányi László* int. igazgató vezetésével vizsgálta meg.

Az *Esztergomi Tanítóképző Intézettel* kialakult együttműködésünk kiterjed tapasztalatszere jellegű látogatásokra, a dokumentációs anyagok cseréjére. 1965-ben az esztergomi intézeti napokon korreferátumot tartott *Ködöböcz József* int. igazgatóhelyettes.

A *debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemmel* évek óta fennálló kapcsolatainkat bizonyítják egyrészt *dr. Bán Imre* kandidátus, egyetemi tanszékvezető tanár Anáczej Csere Jánosról, *dr. Kovács Kálmán* kandidátus, egyetemi docens Szabó Lőrincről és *Móricz Zsigmondról* tartott előadásai intézeti emlékünnepeinken. másrészt *dr. Baikó Mátyás* egyetemi adjunktus vezetésével a Sárospatakon gyakorló tanításokat végző egyetemi hallgatók rendszeres látogatásai intézetünkben.

Hasznos együttműködés alakult ki a *lengyelországi bielsko-bialai és az NDK-beli bautzeni tanítóképző intézetekkel* is. A bielsko-bialai tanítóképző intézet meghívására intézetünk küldöttsége két alkalommal is tanulmányozta az ottani tanítóképzés munkáit: 1960 novemberében *Komáromy Béla* igazgató vezetésével *Ködöböcz József, Mátray László* és *dr. Zádor Tibor*. 1963-ban ugyancsak *Komáromy Béla* int. igazgató vezetésével *Sipos György* és *dr. Zádor Tibor*. — A lengyel tanítóképző intézet küldöttsége *dr. Fedorowicz Edwárd* igazgató vezetésével 1961 májusában és 1964 májusában viszonzták látogatásunkat. — 1965 áprilisában a katowicei vajdaság tanítóképző intézeti és oktatási vezetői magyarországi tanulmányútjuk során megismerkedtek intézetünkben a magyar tanítóképzés helyzetével. — E kapcsolatot mélyítették el hallgatóink 2 hetes lengyelországi és a lengyel hallgatók 2 hetes magyarországi cserelátogatásai 1961-ben és 1965-ben.

1963-ban *Komáromy Béla* int. igazgató és *dr. Kurt Pietsch* együttműködési szerződést írt alá, amelynek értelmében többek között a szocialista művelődés és iskolapolitika alaptézisei, az iskolán belüli és kívüli szocialista közösségi nevelés kérdései, szaktudományi és módszertani problémák tárgyköreit beszélik meg a két intézet tanárai. Ez év novemberében tanulmányozta intézetünk munkáját *dr. Kurt Pietsch* igazgató és *Georg Löschau* tanár. 1963 decemberében *Walter Geist* igazgatóhelyettes vezetésével hallgató-delegáció 10 napot töltött intézetünkben, melyet 1964 februárjában viszonztak hallgatóink *E. Kovács Kálmán* vezetésével. Az 1964. évi intézeti napjainkon is képviseltette magát a bautzeni tanítóképző intézet.

Ezen túlmenően intézetünk oktatói közül többen vettek részt a Művelődésügyi Minisztérium kiküldetésében *külföldi tanulmányutakon*: *dr. Baló József* és *Ködöböcz József* Csehszlovákiában, *Dudás István* Romániában, *Komáromy Béla* Lengyelországban és Németországban, *Kállai István, Sipos György* és *dr. Zádor Tibor* Németországban.

Szeléndi Gábor — dr. Zádor Tibor

XIII.
AZ INTÉZET DOLGOZOINAK PUBLIKÁCIÓI
(1959—1965)

a) Intézeti tanárok:

Debreczeni Zoltán:

Haladó filozófia — korszerű rajztanítás. (Borsodi Szemle 1964. 2. sz. 23—26.)

Dr. Gutter József:

1. A marxizmus—leninizmus oktatásának helye és szerepe a tanítóképzésben. (Felsőoktatási Szemle 1963. 1. sz. 16—21.)
2. Az emberek megnyerése és nevelése ma az osztályharc egyik legfontosabb feladata. (Borsodi Szemle 1963. 4. sz. 51—55.)
3. Egy kritika kritikája és három vers. (Napiaink 1963. 10. sz.)
4. Erdélyi János születésének 150. évfordulójára. (Fejér megyei Hírlap 1964. IV. 24.)
5. Erdélyi János filozófiai nézetei. (Borsodi Szemle 1964. 3. sz. 76—82.)
6. Toldy István antiklerikalizmusa. (Fejér megyei Hírlap 1964. jún. 28., júl. 5.)
7. Egy felmérés tanulságai. (Felsőoktatási Szemle 1964. 9. sz. 524—527.)
8. Az ember fejlődésének néhány problémája Lukács György filozófiáiban. (Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei II. 1964. 7—20.)
9. A boldogság értelme — értelmes boldogság. (Fejér megyei Hírlap. 1964. XI.)
10. (Kállai Istvánnal.) A szeretet helye a nevelésben. (Köznevelés 1965. 10. sz. 382—384.)

Kállai István:

1. Hogyan segítem gyermekem tanulását? (Északmagyarország 1965. I. 17.)
2. A szeretet helye a nevelésben. (Dr. Gutter Józseffel, Köznevelés, 1965. 10. sz. 382—384.)

Komáromy Béla:

1. A tanítóképzés új rendjéről. (Északmagyarország 1960. I. 15.)
2. Új tanítónemzedék nevelkedik. (Északmagyarország 1960. X. 18.)
3. Az életre nevelés a Sárospataki Tanítóképző Intézetben. (Északmagyarország 1961. V. 24.)
4. A Sárospataki Tanítóképző Intézet néhány feladata az új tanévben. (Északmagyarország 1961. IX. 24.)
5. Iskolai Nevelési Tervünkről. (Borsodi Szemle 1963. 1. sz. 22—25.)
6. A tanítóképzés néhány időszerű kérdése Sárospatakon (Borsodi Szemle 1964. 1. sz. 27—33.)
7. Polak, Wegier dwa bratanki I—II. (Északmagyarország 1964. I. 14., 18.)

Fentieken kívül a Magyar Vadászban, Északmagyarországban jelentek meg szépirodalmi jellegű írásai, valamint fordításában megjelent E. Wustmann: Marbu, a medvebocs c. regénye. (Móra F. Könyvkiadó, 1959.)

E. Kovács Kálmán:

1. A szeretet a nevelésben. (Északmagyarország 1964. X. 21.)
2. Költő a társadalom peremén. — Kritika Ladányi Mihály újabb verseiről. (Napjaink 1964. november.)
3. Iszonyat. — József Attila verséről. — (Borsodi Szemle 1964. 5. sz. 81—83.)
4. Hogyan beszélnek a diákok? (Északmagyarország 1965. II. 3., Békés megyei Népújság 1965. II. 12.)
5. Hol beszélnek legszebben magyarul? (Északmagyarország 1965. III. 20.)

Ezenkívül a Napjainkban, Északmagyarországban, Ország-Világban, Nők Lapjában, Élet és Irodalomban, Köznevelésben, Ifjú Kommunistában, Népszabadságban, Tiszatáiban, Ludas Matyi-ban, Film-színház-muzsikában, Pedagógusok Lapjában, Békés Megyei Népújságban, Naplóban, Viharsarki Életben és a Szabad Földben számos szépirodalmi jellegű írása jelent meg.

Ködöböcz József:

1. Mucsonyi emlék. (Köznevelés 1959. 14—15. sz. 328—329.)
2. Pedagógusszemmel külföldön: Csehország. (Köznevelés 1959. 21. sz. 498—500.)
3. Oktató-nevelő munkánk problémái a felsőfokú tanítóképző intézeti felvételi vizsgák tükrében. (Felsőoktatási Szemle 1962. 1. sz. 44—50.)
4. Területi társadalmi gyakorlat a Sárospataki Felsőfokú Tanítóképző Intézetben. (Felsőoktatási Szemle 1962. 4. sz. 201—205.)
5. Területi szakmai gyakorlat a Sárospataki Tanítóképző Intézetben. (Felsőoktatási Szemle 1963. 2. sz. 88—94.)
6. A korszerű tanítóképzés problémái. (Borsodi Szemle 1963. 2. sz. 36—43.)
7. Területi szakmai gyakorlat és pataki nevelőképzés. (Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei I. 1963. 135—148.)
8. Mindannyiunk ügye. (Északmagyarország 1964. III. 24.)
9. A területi szakmai gyakorlat a korszerű tanítóképzés szolgálatában. (Az Egri Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei II. Felsőoktatási pedagógiai-metodikai sorozat 1. sz. Eger, 1964. 47—50.)
10. A tanítóképzés korszerűsítésének problémái. (Felsőoktatási Szemle 1964. 7—8. sz. 423—428.)
11. A tanítóképzősök területi szakmai gyakorlata — A gyakorlatvezető feladatai. (Köznevelés 1965. 11. sz. 419—421.)
12. Gyakorló féleven a sárospataki tanítóképzősök. (A tanító munkája, 1965. 6—7. sz. 3—6.)

Oláh Katalin:

1. A gyermekkori hazugságokról. (Északmagyarország 1964. XII. 13.)
2. Gyermekeink helyes napirendjéről. (Északmagyarország 1965. II. 21.)
3. A játék jelentősége a gyermek életében. (Északmagyarország 1965. V. 23.)

Sipos György:

1. A felsőfokú tanítóképzők és az alsótagozati testnevelés. (Sport és Tudomány VI. évf. 4. 1962. ápr.)
2. A testnevelés tanításának módszertana. (Tanítóképzős jegyzet, 1964. 123 oldal.)

Székelly Istvánné:

1. A pedagógiai 5 + 1-es osztályok számára neveléstudomány jegyzet. (Minisztériumi sokszorosításban, 1963. 20 oldal.)
2. A nevelés jellemző vonásai. (Északmagyarország 1964. IV. 4.)
3. Ajándékozás a családban. (Északmagyarország 1965. III. 14.)

Szeléndi Gábor:

1. A felsőfokú tanítóképzés néhány időszerű kérdése. (Borsodi Szemle 1963. 4. sz. 48—50.)
2. A tanítóképzős hallgatók megterheléséről. (Felsőoktatási Szemle 1964. 1. sz. 13—23.)
3. A gyermekek fejlődéséről. (Északmagyarország 1964. IV. 19.)
4. Tanítójelöltek az iskolatelevízióról. (A tanító munkája, 1964. 5. sz.)
5. A csecsemőkor testi és lelki sajátosságairól. (Északmagyarország 1964. V. 10.)
6. A csecsemők neveléséről. (Északmagyarország 1964. V. 24.)
7. A kisgyermekkor vagy óvoda előtti kor. (Északmagyarország 1964. VI. 7.)
8. Éretlen érettek. (Napjaink 1964. 8. sz.)
9. Tanév eleji problémák. (Északmagyarország 1964. IX. 20.)
10. A szokások kialakításának pedagógiai kérdéseiről. (A tanító munkája 1964. 10. sz. 6—7.)
11. A családlátogatások problémáiról. (Köznevelés 1964. 20. sz. 767—769.)
12. A felnőttek felelősségéről. (Északmagyarország 1964. XI. 29.)
13. Hogyan büntessünk? Nyílt levél pedagógustársaimhoz. (A tanító munkája 1964. 12. sz. 3—5.)

Szerencsi Sándor:

A matematika és számelméleti alapismeretek. (Tanítóképzős jegyzetben 127—157. old. 1961.)

Szerencsi Sándorné:

1. Az életre való nevelés a számtantánításban. (Köznevelés 1962. 7. sz.)
2. Önálló munka a számtanórákon. (Köznevelés 1962. 21. sz.)
3. Az önálló munka lélektani alapjai. (Köznevelés 1964. 10. sz. 383—386.)

Dr. Zádor Tibor:

1. Miskolc története a felszabadulás után (Miskolci utikalauzban részlet 1960.)
2. Diósgyőr munkásmozgalma. (Megjelent a Vázlatok a diósgyőri vaskohászat 190 éves történetéből c. könyvben, 1960.)

3. Régi miskolci május elsejék. (Északmagyarország 1961. IV. 30.)
4. A népművelés miskolci múltjából. (Borsodi Szemle 1961. 3. sz. 319—329.)
5. A percesi szabadtéri játékok 25 éve. (Napjaink 1962. 10. sz.)
6. 70 éves a diógyőrvasgyári szimfonikus zenekar. (Borsodi Szemle 1962. 5. sz.)
7. Az 50 éves DVTK, Diógyőrvasgyár sportéletének története. (1963. 220 oldal.)
8. Elkészítette az intézet levelező hallgatói számára A környezet-ismeret tanításának módszertana c. jegyzetet.
9. Magyarország első nyolcosztályos elemi iskolájának kialakulása Diógyőr-Vasgyárban. (Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei II. 1964. 251—263.)

b) Gyakorló iskola:

Dudás István:

1. Szemléltetési lehetőségek a szorzó- és osztótáblák kialakításához és begyakorlásához. (Köznevelés alsótagozati melléklete 1959. 23—24. sz.)
2. Bábjáték az iskolában. (Köznevelés alsótagozati melléklete 1960. 14. sz.)
3. Mesehajó, film-, árny- és bábszínház. (Köznevelés alsótagozati melléklete 1960. 19. sz.)
4. Arnyjáték az iskolában. (Népművelési tájékoztató 1961. 11. sz.)
5. Árnyjátékok. (Gondolat Kiadó, Bábszínpad 33. sz.)
6. Két párosító és Szurkoshátú szalmaboci. (Bábjátékos kiskönyvtár 17. sz.)
7. Egy kísérleti énekóra előzményei, lefolyása és következményei. (Az ének-zene tanítása VII. évf. 1. sz. 1964.)
8. A postabélyeg mint szemléltető eszköz. (A tanító munkája 1964. 10. sz.)
9. Játékosság a felezett énekórákon. (A tanító munkája 1965. 6—7. sz.)

c) Könyvtár:

Berecz József:

1. A könyvek osztályozásának és raktározásának kérdései az iskolai könyvtárakban. (Isk. Könyvt. Tájékoztató 1962. 12. sz. 12—23. p.)
2. Az általános iskolai tanulók könyvtári ellátása Szegeden. (Isk. Könyvt. Tájékoztató 1963. 16. sz. 3—10. p.)
3. Az iskolai könyvtár — a könyvtárhasználat iskolája. (Isk. Könyvt. Tájékoztató 1963. 20—21. sz. 2—6. p.)
4. A tanulóifjúság eredményesebb könyvtári ellátása érdekében. (Borsodi Könyvtáros 1963. 13—14. sz.)

XIV.

AZ INTÉZET GAZDASÁGI ÉLETE ÉS LÉTESÍTMÉNYEI

Az Intézetet a hozzátartozó és rendelkezésünkre bocsátott kollégiumi épületekkel együtt 1959. július hó 1-én vettük át a Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztályától.

Az volt a feladatunk, hogy biztosítsuk a felsőfokú képzés követelményeinek megfelelő elhelyezést, felszerelést. Az intézet főépületében,

amely kizárólag a tanítás célját szolgálja, végre kellett hajtanunk az igazgatási szárny kialakítását, majd sürgősen el kellett végeznünk az úgynevezett „öreg szárny” földemének cseréjét.

Sok felújításra, beruházásra volt szükség, hogy az intézet hallgatóinak, dolgozóinak munkáját, a tanulás és tanítás zavartalan menetét elősegítő tárgyi feltételeket biztosítsuk. Ilyenek: a derítőrendszer megépítése, a régi szikkasztók megszüntetése, az intézeti főépületben a belső felújítás, a vízvezetők, szennyvízcsatorna-csere, a villanyhálózat rekonstrukciója, a fűtés korszerűsítése (központi fűtés), kazánház, modern mosoda megépítése. Másodsorban a jobb és egészségesebb vízellátás érdekében szükségét láttuk új kút (kutak) fúrásának. Ez két kút fúrásával sikerrel is járt, s így elegendő, egészséges víz áll rendelkezésünkre. Ezt a célt szolgálja a megépített hidroforház és az 50 m³-es új víztároló medence is. Folyamatosan végezzük majd el a felújítás keretén belül a főépület homlokzatának, kerítéseinek, tornacsarnokának javítását is, végül a terep- és kert rendezését és egy új út építését az intézet telkén keresztül.

Beruházásból építettük fel az új 112 személyes leánykollégiumot, melyet a legkorszerűbben, minden kényelemmel rendeztünk be. Ez a kollégium helyiségeinek kialakításával, berendezésével optimálisan biztosítja hallgatóink tanulási, szórakozási és pihenési lehetőségét.

Költségvetéseink terhére eddig 12 821 525,50 Ft-ot költöttünk felújítási munkákra és 4 995 719,29 Ft-ot beruházásra, összesen: 17 817 244,79 Ft. A felújítási munkák teljes befejezésére még mintegy 7 millió forintra van szükségünk, mely munkák befejezése az 1968. évre remélhető. Az intézet létesítményeinek, ingatlan vagyonának értéke: 35 252 719,29 Ft, az intézet vagyona összesen: 39 904 908,80 Ft.

A hallgatók támogatását legfelsőbb szerveink egyik igen komoly problémának tartották, amelyet az új ösztöndíjrendszer bevezetésével oldottak meg, s a hallgatók szempontjából kedvező megoldást nyert. Az alábbi számok mutatják intézetünkben a szociális támogatás alakulását.

Év	Hallgatók száma Ft	Tanulmányi ösztöndíjra Ft	Népköztársasági ösztöndíjra Ft	Pénzbeni támogatásra Ft	Egy főre eső átlag Ft
1959.	50	—	—	12 640	252
1960.	97	—	—	38 297	383
1961.	150	64 880	—	71 424	909
1962.	147	127 400	—	85 408	1 447
1963.	164	171 600	21 000	228 572	2 440
1964.	169	204 300	27 300	424 462	4 312

Intézetünk oktató-nevelő munkájának tárgyi feltételeit az intézet főépülete, hallgatóink kollégiumi elhelyezését a Lorántffy és Kazinczy Kollégium biztosítja. Az intézet létesítésének első évében elsősorban a hallgatók elhelyezésének problémája foglalkoztatta az intézet igazgatóságát. Kevés férőhely állott rendelkezésre, végül is az új kollégium megépítése oldotta meg a problémát, szüntette meg a túlszűfolttságot.

A Tanítóképző Intézet szolgálatára áll jelenleg az intézet főépülete, a Lorántffy Kollégium (vegyes) József Attila u. 11., a Kazinczy Kollégium (leány) Eötvös u. 5., a politechnikai műhelyek, kazán- és hidroforház, mosoda, tornacsarnok és végül a 250 személyes konyha.

Dér Gusztáv

TARTALOMJEGYZÉK

I. A felsőfokú tanítóképzés kialakulása — — — — —	3
II. Adalékok tanítóképző intézetünk történetéhez — — — — —	8
III. Az intézet szervezete — — — — —	11
1. Az intézet igazgatósága — — — — —	11
2. Az Intézeti Tanács — — — — —	11
3. Az intézet tanárai — — — — —	12
4. Az intézeti szakcsoportok — — — — —	14
a) Marxizmus—leninizmus szakcsoport — — — — —	14
b) Pedagógiai szakcsoport — — — — —	15
c) Gyakorlati képzési szakcsoport — — — — —	16
d) Nyelvi- és irodalmi szakcsoport — — — — —	20
e) Természettudományi szakcsoport — — — — —	21
f) Ének-rajz szakcsoport — — — — —	23
5. Az intézet gyakorló általános iskolája — — — — —	25
a) A gyakorló iskola nevelői — — — — —	25
b) A gyakorló iskola munkája — — — — —	25
6. Az intézet társadalmi szervezetei — — — — —	26
7. Az intézet hivatalai — — — — —	27
8. a) A hallgatók fontosabb statisztikai adatai — — — — —	28
b) Oklevelet nyert hallgatóink — — — — —	28
IV. A területi szakmai gyakorlat — — — — —	32
V. A területi társadalmi gyakorlat — — — — —	34
VI. Az intézet MSZMP szervezete — — — — —	36
VII. Az intézet szakszervezeti élete — — — — —	37
VIII. A KISZ-szervezet munkája — — — — —	38
IX. A kollégiumi nevelőmunka — — — — —	39
X. A hallgatók sporttevékenysége — — — — —	40
XI. Az intézeti könyvtár — — — — —	40
XII. Intézetünk kapcsolatai testvérintézetekkel — — — — —	41
XIII. Az intézet dolgozóinak publikációi (1959—1965) — — — — —	43
XIV. Az intézet gazdasági élete és létesítményei — — — — —	46

